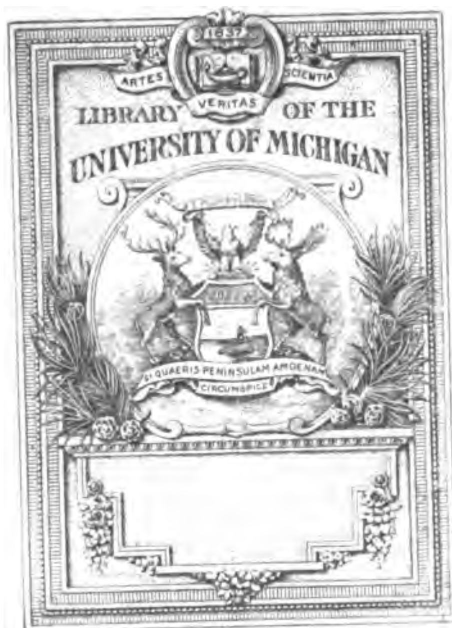
WILLEM KLOOS

VERZEN

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

VERZEN

VERZEN

VAN

WILLEM KLOOS

I

TWEEDE DRUK

AMSTERDAM — W. VERSLUYS
MCMII

AAN

DE NAGEDACHTENIS

VAN

ANNA CORNELIA AMELSE,

MIJNE MOEDER

I.

Ik denk altoos aan u, als aan die droomen,
  Waarin, een ganschen, langen zaalgen nacht,
  Een nooit gezien gelaat ons tegenlacht,
Zóó onuitspreek'lijk lief, dat, bij het doomen

Des bleeken uchtends, nog de tranen stroomen
  Uit halfgelokene oogen, tot we ons zacht
  En zwijgend heffen met de stille klacht,
Dat schoone droomen niet weerommekomen...

Want álles ligt in eeuw'gen slaap bevangen,
  In de' eeuw'gen nacht, waarop geen morgen daagt —

En héel dit leven is een wond're, bange,
  Ontzétbre dróom, dien eens de nacht weêr vaagt —

Maar in dien droom een droom, vol licht en zangen,
  Mijn droom, zoo zoet begroet, zoo zacht beklaagd...

II.

Zooals daar ginds, aan stille blauwe lucht,
  Zilveren-zacht, de half-ontloken maan
Bloeit als een vreemde bloesem zonder vrucht,
  Wier bleeke bladen aan de kim vergaan, —

Zóó zag ik eens, in wonder-zoet genucht,
  Uw half-verhulde beelt'nis voor mij staan, —
Dán, met een zachten glimlach en een zucht,
  Voor mijn verwonderde oogen ónder-gaan.

Ik heb u lief, als droomen in den nacht,
  Die, na een eind'loos heil van éénen stond,
    Bij de eerste schemering voor immer vloôn, —

Als morgen-rood en bleeke sterren-pracht,
  Iets liefs, dat men verloor en niet meer vond,
    Als alles, wat héél ver is en héél schoon.

III.

Ik droomde van een kálmen, bláuwen nacht:
De matte maan lag laag in mistig glimmen —
Maar hóóg scheen van de schemerende kimmen
Der klare starren wolkenlooze wacht.

Toen, tusschen maan en starren, rees Zij zacht —
Mij zoeter dan de Muze! — en scheen een schimme,
Wijl 'k om haar hoofd als diademen klimmen
En dalen zag der starren gouden pracht.

O Liefste Mijne! éer ik een gróete vond —
Ave Maria! ruischte 't door mijn ziele,
En heel mijn ziele ruischte U toe — één zucht...

Totdat op eenmaal, door de stille lucht,
Al die millioenen gouden droppels vielen,
En Ge als een heilige in die glorie stondt...

IV.

Zij hoorde 't twisten en den doffen smak —
Zij kwám niet — zág niet — zag in mijmering
Altijd die ééne plek, waar de appel hing,
En de' appel zelven aan dien zelfden tak.

Zij dacht: »Is 't ál een dróom..? herinnering...?
Was 't *mijn* hand... wee mij! *Gods* hand, die hem brak..?
Toen trad Gods engel tot haar, kalm, en sprak:
»De Heer zegt: »»Vrouwe, zie uw zoon!'' '' en ging.

En golvend vielen op zijn vaal gelaat
Haar lokken, toen zij viel, de goudenen,
Wijl 't zware hoofd aan 't outer bonsde, en lag...

Zij roept het lijk... roept God... die zwijgt en haat...
Zij wist niet dat de dood zóó stil was... en
Vóelt dat zij was vervlóekt, van de' Eérsten Dag...

V.

Ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten,
En zit in 't binnenst van mijn ziel ten troon
Over mij-zelf en 't al, naar rijks-geboôn
Van eigen strijd en zege, uit eigen krachten, —

En als een heir van donker-wilde machten
Joelt aan mij op, en valt terug, gevloôn
Voor 't heffen van mijn hand en heldre kroon:
Ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten.

En tóch, zoo eind'loos smacht ik soms om rond
Uw overdierbre leên den arm te slaan,
En, luid uitsnikkende, met al mijn gloed

En trots en kalme glorie, te vergaan
Op úwe lippen in een wilden vloed
Van kussen, waar 'k niet langer woorden vond.

VI.

Nauw zichtbaar wiegen, op een lichten zucht,
De witte bloesems in de scheemring — ziet,
Hoe langs mijn venster nog, met ras gerucht,
Een enkele, al te late vogel vliedt.

En ver, daar ginds, die zacht-gekleurde lucht
Als perlemoer, waar ied're tint vervliet
In teêrheid.., Rust — o, wonder-vreemd genucht!
Want alles is bij dag zóó innig niet.

Alle geluid, dat nog van verre sprak,
Verstierf — de wind, de wolken, alles gaat
Al zacht en zachter — alles wordt zoo stil...

En ik weet niet, hoe thans dit hart, zoo zwak,
Dat al zóó moê is, altijd luider slaat,
Altijd maar luider, en niet rusten wil.

VII.

Ik wijd aan U dees verzen, zwaar geslagen
Van Passie, en Verdoemenis, en Trots,
In doods-bleek marmer of dooraderd rots,
Al naar mijn kunstnaars-wil en welbehagen.

Zij zijn doorleefd: 'k heb daarin neêrgedragen,
Rijk-handig, al wat, in den loop des Lots,
Aan menschen-liefde of hooge Liefde Gods,
Dit dood-arm Wezen heeft te voelen wagen.

Ik, die mijn Leven uit-te-zeggen zoek,
Heb al mijn lieve voelen, zoeken, tasten
En weten in dit somber boek gevat.

En 'k bied, met dit mijn eerste en laatste boek,
Een laatsten groet aan U, die met uw vasten
Stap naast mijn àl te wankle schreden tradt.

VIII.

Gij, Die mij de eerste waart in 't ver Verleên,
Toen alles was één schoone somberheid,
Gij zult mij de allerlaatste zijn. Ik wijd
Dit stervend hart U, met mijn laatste beên.

Want àl mijn dwalingen en àl mijn strijd,
En wàt ik heb geliefd en heb geleên,
Het waren allen slechts als zooveel treên
Tot waar Gij eeuwig troont in Heerlijkheid.

Eéne, één' moet zijn aan Wie ik alles gaf,
En leven kan ik niet, dan als ik kniel,
'T Zij voor Mij-zelf. een Godheid of een Droom

De Godheid stierf.... Ikzelf ben als Haar Graf:
Kom Gij dan, nu ik val... Ziel van mijn Ziel,
Die niets dan droom zijt... 'k roep u aan: O, koom!

II.

·t vergeten!
ı niet vergaan!
k mijzelven heeten,
· in mijn hart verslaan.

ergezeten,
weêr opgestaan...
: brok kon eten,
·r weg te gaan.

nkel zoet vermeenen,
·t niet gelooven.....

groene steenen
·én verdooven,

nker weenen
· lief daarboven.

X.

— O, lichte Visiöenen mijner Jeugd!
Al, àl te dierbare herinneringen,
Toen 'k dorst, met stamelenden mond, te zingen
De groote droomen mijner zieners-vreugd!

Gaat heen, 't wordt tijd: op wilde golven dringen,
Wat géén mensch deert en niemand ook verheugt,
Grootmachtig-naakte en gruwbaar-simple dingen...
'k Zeg thans Mij-zelven en Diens groote Deugd:

Der Smart oprijzing en der Mensch-vreugd val,
Der Wijsheid bitterst, wat elk mensch zou zwijgen,
Diep-menschelijke Waarheid, wees gegroet!

Want, uit het binnenst van Mijns-Zelfs-zelf zal,
Op maat van zware melodieën, stijgen
De Apokalupsis van mijn donkren gloed.

XI.

Diep uit de nooit-doordringbare gewelven
  Van Uwe Ziel klonk eens het vorstlijk woord,
't Woord van Uw Liefde, en dieper in Mij-zelven
  Klonk 't en weerklonk door verre gang en poort.

Wij waren Eén Mysterie, maar het zwelgen
  Van Tijd en Wereld heeft úw vlam versmoord,
En dáarom sterf ik, maar het niet-te-delgen,
  Nu, mijn Mysterie brandt ondoofbaar voort.

IK was de God-op-aard, de Nooit-gekende,
  Die zelf zijn Zelf niet zag, dan ééns op 't laatst,
    Toen opstond en de kroon op 't hoofd zich drukte:

Gij zijt het Aardsche Kind, dat dorst te schenden
  Wat Kind niet weet, en op het hoofd zich plaatst,
    Wat voegelijker zijnen Vader smukte.

XII.

Ik wás uw Vader, ja, vol mededoogen,
Een vader, als geen ander kind ooit had:
Ik leerde u spreken, voelen, zien met oogen,
Loopen met voeten op uw wereldsch pad.

O Kind, mijn oogen hingen aan úwe oogen,
Enkel te weten, of gij iets niet hadt....
En daarom hebt gij mij zoo wreed bedrogen,
Wee, om wat weelde en weidschen vreugden-schat...

Ja, heel mijn leven was één melodie
Van koninklijke goedheid, en ik zie
Dees klare ziel zoo vrij van zonde en schulden.

En 'k ga thans heen uit dit heel slechte leven,
Wijl al die goedheid om mijn hoofd blijft zweven,
Heilge, in zijn eigen glorie-licht gehulde.

XIII.

O, dat ik haten moet en niet vergeten!
O, dat ik minnen moet en niet vergaan!
Ach! Liefde-in-Haat moet ik mijzelven heeten,
Want geen kan de andere in mijn hart verslaan.

In droef begeeren heb ik neêrgezeten,
In dreigend gillen ben 'k weêr opgestaan...
Wee! dat ik nooit dat bitt're brok kon eten,
Van stil te zijn en héél ver weg te gaan.

Eén hoop slechts, één, één enkel zoet vermeenen,
Eén weten, maar ik kan het niet gelooven.....

Ach, dit: dat rusten onder groene steenen
Een eeuwig rusten is, in één verdooven,

En dat de dooden niet in donker weenen
Om 't zoete leven met hun lief daarboven.

XIV.

Want Ik, die Ik ben, haat u om uw slechtheid,
  Maar houd u dierbaar om mijn eigen pracht:
Gij zijt de toets-steen van mijn eigene echtheid,
  De steen waarop ik trap, om mijne kracht

Te laten zien aan 't volk, èn mijn oprechtheid,
  Waarmede ik alles, wat ik voelde en dacht,
Verloochende om de Waarheid en Gerechtheid,
  Die niet gedoogt, dat één mensch de' and'ren slacht.

Gij deert mij niet, want wat gij deedt is zonde,
  Gij weet mij niet, want hooger is mijn Ziel...

Gij zijt het Beest dier oude, schrikb're Oorkonde
  Uit Gods Boek-zelf, dat van den Hemel viel...

En alle Goeden hebben eene wonde,
  Nu-dat Mijn Licht op úw gestalte viel.

—— —— ——

XV.

Gij zijt niet slecht geweest: gij waart slechts zwak,
Om niet in Mij te g'looven, die u liefde:
Gij waart een kind, dat ál zijn speelgoed brak,
Wanneer het langer niet zijn speelgoed b'liefde.

O, kind... Ik wàs geen kind! Ik ben 't die kliefde
Dit mijn schoon hoofd, zoo sterk eens, thàns zoo wrak,
Omdat ik niet met mijne groote Liefde
Alleen wil zijn, bij al dat volk zoo mak.

Gij woudt mijn dood, en ik, ik wilde uw leven:
't Is goed; ik ben gevallen in mijn pracht...
Maar om Mijzelven, nimmermeer door U.

Thans is het úwe beurt van kracht. Welnu:
Tracht éven sterk, als ik nu sterf, te léven
In de eenzaamheid van 't leven, dat u wacht.

XVI.

Wanneer ik dood ben, lief, en iemand zegt,
Dat ik zoo n i e t s was, dan zult Gij oprijzen,
Hem op dees allerlaatste bladen wijzen,
En zeggen: »Hij was groot! En die het zegt,

»Ben *ik,* die 't weet: want ik, die altijd vecht
»Met menschen, om mijns-zelfs wil, die durf eischen
»Dat àlles voor mij wijkt, — ik kan 't bewijzen:
»Heb ik niet zèlf hem in zijn graf gelegd?"

Ik geef u geen gelijk, want grooter is 't
Te stérven voor zijn Ikheid, dan te léven:
't Zoet leven lokt méér dan een donkre kist.

Maar Gij komt mij nabij in kracht van pijn
En vreugd, en dus wil 'k U mijn doods-blad geven:
Mijn grootste glorie zal dees bladzij zijn.

XVII.

Ik heb U dit te zeggen, dat Uw naam,
  Zóó dier, zal prijken tot het eind der dagen,
Niet door U-zelf, maar door dit Boek, welks faam
  Zal groeien met den Tijd; — als 't verre dagen

Van eene Zon, zwak uit zich-zelf, in tragen
  Opgang, opkomend aan de kim, om saam
Met haar Aanbidder, door het ruim, in staêgen
  Vuurgloed te branden, in een hoog verzaam.

Gij kúnt niet van mij af: ik zal U heffen,
  Tot waar àl volkren biddende op u zien,
    Eeuwig als een verdoemden brand in 't blauw.

Wánt Gij waart valsch: maar dat Gij Mij kondt treffen
  In Dit Groot Hart is waard om U te biên
    Een eeuwge Glorie om uw eigen grauw.

XVIII.

Nu dat zoo is, en ik, zoo doods-bedroefd,
  Maar óók zoo naamloos-trotsch, mijn leed kon klagen,
  En 't heerlijk heil verglorieën dier dagen,
Als Ik zal zijn, waar alles eenmaal toeft:

Wees nù genadig, waar genâ behoeft:
  Laat mij dit één bitter-zoet meêlij vragen,
  Dat gij zult zijn met mij, om mij te schragen,
Totdat dit lijf geen meêlij meer behoeft.

Ik heb mijn Ziel gered, mijn hooge, groote,
Die eenmaal bukte, als Koning uit het Oosten,
Voor 't kleine Kind, dat hem een Godheid scheen.

'K heb nu dat trotsch paleis voor elk gesloten, —
Maar tracht, ik smeek 't, mijn Aardsche Zelf te troosten
Door 't stille stutten van mijn moede schreên.

XIX.

Ik had zoo gaarn dit Boek in vreugd geschreven,
  Een Boek voor U, mijn Lief, die 't Lief niet zijt,
't Met zoete woordjes tot een krans geweven,
  Een krans van licht, om Uw schoon hoofd geleid.

O, 't waar zoo schoon geweest, dat Lied van 't Leven,
  Bloemen van Passie, met een hand gespreid,
Zóó teêr, dat zij van teêrheid zacht ging beven, —
  En 'k had mijn *liefste* Zelf ééns uitgezeid.

Het móch niet zijn: dit Boek is Hooge Trots,
  Een Glorie om mijn eigen bleeke slapen,
    Nu weldra bukkend naar de donkere aard.

En láter, láter zal men 't zien: een Rots
  Van schrik'lijke Ikheid, met den dood als wapen,
    Mijn Hooge Zelf, dat Gij niet hebt bewaard.

XX.

Laat mij nog éénmaal, in gedachten, kussen
  Die warme lippen, door mijn kus ontbloeid;
Laat mij nog éénmaal aan dien boezem sussen
  Mijn arme hoofd, waarin de koorts-pijn gloeit.

Laat mij nog éens, klein kindje, rusten tusschen
  Die armen, waar mijn hart aan was geboeid,
In dien zoo lieven lijd, toen, zonder blusschèn,
  't Vereend gelaat door passie werd verschroeid.

Mijn lippen kussen wild, mijn oog staat droef —
  Niet waar? gij lief! nu er geen lief meer wezen,
    Geen arm zich om mijn hals bewegen zal:

Maar ik heb haast: mijn trekken worden stroef,
  Als in de koû des doods, mijn armen vreezen
    In beven, hangende op hun laatsten val.

XXI.

En als zij nu weer kwam, en keek, en vroeg
  Met neêrgeslagen blik en needrig smeeken,
En zij haar arm om mijne schouders sloeg,
  Zou dat dan nú ook niet mijn hart verweeken?

Wie weet, — ik ben zoo goed, en wie daar loech
  Om liefde, is thans zoo arm, en minlijk spreken
  Met zachtlief handgebaar, alsof men droeg
Zijn ziel in oog en stem.... 't is om te breken...

Maar neen, maar neen, 'k heb 't beste deel gekozen,
Op mijne grafsteê bloeien reeds de rozen,
  En éér het winter is, is 't àl volbracht.

Wie Liefde was en wreedheid vindt, moet sterven...
Hij kan nog ééns alleen wat Schoons verwerven, —
  Daarom — getroost, mijn ziel! — wij sluimren zacht....

XXII.

De boomen dorren in het laat seizoen,
  En wachten roerloos den nabijen winter.
  Wat is dat alles stil, doodstil.... ik vind er
Mijn eigen leven in, dat heen gaat spoên.

Ach, 'k had zoo graag heel, héél veel willen doen,
  Wat Verzen en wat Liefde, — want wie mint er
  Te sterven zonder dees? Maar wie ook wint er
Ter wereld iets door klagen of door woên?

Ik ga dan stil, tevreden en gedwee,
En neem geen ding uit al dat Leven meê
  Dan dees gedachte, gonzende in mij om:

Men moet niet van het lieve Dood-zijn ijzen:
  De doode bloemen keeren niet weêrom,
Maar Ik zal heerlijk in mijn Vers herrijzen!

XXIII.

Ik zal mooi dood-gaan, als een vlammend vuur,
  Dat ééns nog flikkerde in zijn schoonsten gloed,
  Eer 't gansch gebluscht was. Want, als éénig goed,
Rest mij de Schoonheid nog, een korten duur.

Hoe zalig is dat nu, wanneer ik tuur
  Naar mijn gedachten in hun breeden stoet,
  Die àllen schoon zijn, en niet één die doet,
Of zij woû vlieden uit Mijn Hoog Bestuur.

Wat is dat goed, de groote rust van God,
  De heerlijkheid eens kunstnaars, en 't geluk
    Van mensch, vereenigd in één oogenblik!

Ik ben nu verder koud voor mijn Aardsch Lot:
  Der aarde vreugden sterven, maar ik druk
    Mij-zelf aan mijne borst, en lach noch snik.

XXIV.

Menschen zijn wijs, en, met een wijs gelaat,
Zeggen zij, op mij wijzend,. dat 'k niet ben
Een mensch als zij, en dat 'k mij zelf niet ken,
En o, dat ik niet weet, hoe 't Leven gaat;

Dat alles. wat ik denk en doe, niet staat
In dit goed Leven, — waarom 'k mij niet wen
Aan dít en dát? — en, o, 'k geloofde hen....
Ziet, zelfde menschen, hoe 't nú met mij staat:

'k Gaf weg mijn Zelf, waar ik zoo trotsch in was,
Ik deed, wat gij mij riedt, was zoet en stil...

Toen werd ik weg-gegooid.... na korte poos:
'k Werd opgeöfferd voor een menschen-gril....

'k Herwon mijn Ik, o ja, maar dát nu was
Geen ding meer van het Leven, maar des Doods.

XXV.

Als 't latere geslacht dees woorden leest, —
  Want dit geslacht zal lachen om dit vers,
  De zotte poppen van de pratte pers
In de aller-aller-eerste plaats, dán 't Beest,

Voor niets méér dan een groot gevoel bevreesd,
  Dat zich Beschaafd Publiek noemt, dat een kners
  Hoort in een gil of klacht, maar van elk versch
Rijm-zottertje maakt een familie-feest; —

En ook véél andren zij dit hier gezeid
(Menschen met hart zijn schaarsch in dezen tijd)
Maar zoo één is, dan heb ik 't hèm gewijd:

Wees hard, èn koud, èn vreemd, met iedereen.
En ween nooit meê, 'dat *gij* niet later ween',
Rond u-zelf krimpend, op den grond, alleen.

XXVI.

Die menschen, (arme menschen!) zijn zoo klein:
Zij denken altijd aan hun eigen leven,
En willen toch geen greintje leven geven
Aan andre menschen, die hun meerdren zijn.

Zij eten spijzen en zij drinken wijn,
Zijn vroolijk met hun vrienden en begeven
Zich naar hun bedden, met het vriendlijk streven,
Ook in den slaap een rustig mensch te zijn.

O, lieve menschen, als ik u zoo zie,
Ik, die niet lijd en toch niet leven kan,
Omdat ik eenzaam met mijzelven blijf....

Dàn denk ik vaak: hoe kan men aan een wijf,
Een vrind.... en nog zoo iets.... meer hebben dan
Aan ééne lieve en simple melodie....

XXVII.

Nu huilt de winter in mijn hart,
De vlagen donkren buiten,
Als wilden beiden van de smart
De flauwende oogen sluiten.

Dat is gekomen van de pracht
Dier schoone zomerdagen,
Wier gloed geen menschelijke macht
Noch bloeisel kan verdragen.

O, droefheid van dit Aardsch Gezicht!
Het moet toch àl verdorren —
Het menschen-hart, het zonne-licht,
Zij sterven zonder morren.

XXVIII.

Och, of ik 't mij gezegd had,
  Dat àlle droefenis
Zich voor mij weg-gelegd had
  In dit gevreesd gemis.

Ik had het lang geweten,
  Maar sprak het nimmer uit,
Zoo blij terneêr-gezeten
  Bij spel en dans en luit.

Nu kan ik 't niet verhelen, —
  Maar of ik 't nú nog zeg,
Tòch schemert mèt het spelen
  Ook 't heele leven weg.

XXIX.

O leven, zoet leven,
'k Heb u zoo lief gehad,
En met een innig beven
Uw schoone lijf omvat.

Nu gaat het àl verdwijnen....
Maar heerlijk, ver omhoog
En schooner zal verschijnen
Wat mijne ziel bewoog.

XXX.

Ik kan niet lachen, ik kan niet weenen,
  Ik ben zoo vreemd te moe;
De zomer-pracht gaat henen, —
  Ik doe mijn oogen toe.

Daarbinnen is het donker,
  Daarbuiten is het kil....
Wat of dat flauw geflonker,
  Van vèr, beduiden wil?

Zou dát het doods-uur wezen,
  Waar alles op zijn best,
Verheerlijkt, opgerezen
  Verschemert voor het lest?

XXXI.

Straks zong ik trotsche dingen
  Van menschen-pracht en -gloed....
Nù kan ik niets meer zingen
  Dan dat ik sterven moet.

O, éénmaal nog te weenen!...
  Als men gestorven is,
Dan gaan de menschen henen,
  En meê de droefenis...

Dan lachen en dan praten
  Zij weder, als van ouds....
Vèr van de drukke straten,
  Daar ligt alleen iets kouds.

XXXII.

De zon is doorgekomen,
'tGebladert glimlacht flauw,
Als wist het in zijn droomen,
Hoe kòrt het duren zou.

Maar in mijn hart bedorven
Glimlacht niet meer de zon...
Het denkt slechts, hoe gestorven
Dàt is wat wezen kon.

Wie boomen en menschen heeten
Lachen in droefenis,
Maar geen van beiden weten,
Wàt dat het leven is.

XXXIII.

Mijn oogen branden
Met felle randen...
De klokken luien, luien mij uit.
Mijn klamme handen
Betasten de wanden...
De klokken luien, luien mij uit...
Wàt toch dat luien in góds-naam beduidt....

O, om een slag,
Die op eens mij versloeg!
O, om een dag,
Dien ik *niet* meer verdroeg!
Warende waduwen
    walmen mij om...
Dwalende schaduwen
    staren daar stom...

De klokken luien, luien mij uit...
Heffende handen rekken
gestrekt,
Vragende vormen worden
gewekt...
O, wat dat luien, dat luien beduidt....
De klokken luien, luien mij uit.

XXXIV.

Der menschen hoogste smart is wonderbaar:
Zonder gelach,
Zonder geween,
Lig ik gestrekt,
Beweegloos gestrekt,
Starend en stom,
In den nacht.

Paarden-getrappel en wagen-gedraaf...
Donkere vormen bewegen zich zacht
In den donkeren nacht....
Donkere vormen, zonder gerucht,
En ik zucht....

Paarden-getrappel en wagen-gedraaf,
Paarden en wagenen draven gestaeg,
Paarden en wagenen draven gestaeg met getrappel op straat....
Waar ik roerloos gestrekt lig,
Zonder gerucht,
In den nacht, in den nacht.

XXXV.

De Zee, de Zee klotst voort in eindelooze deining,
De Zee, waarin mijn Ziel zich-zelf weerspiegeld ziet;
De Zee is als mijn Ziel, in wezen en verschijning,
Zij is een levend Schoon en kent zich-zelve niet.

Zij wischt zich-zelven af in eeuwige verreining,
En wendt zich altijd òm, en keert weer waar zij vliedt,
Zij drukt zich-zelven uit in duizenderlei lijning
En zingt een eeuwig-blij en eeuwig-klagend lied.

O, Zee was Ik als Gij in àl uw onbewustheid,
Dan zou ik eerst gehéél- en gróót-gelukkig zijn;

Dan had ik eerst geen lust naar menschlijke belustheid
Op menschelijke vreugd en menschelijke pijn;

Dan wás mijn Ziel een Zee, en hare zelf-gerustheid,
Zou, wijl Zij grooter is dan Gij, nóg grooter zijn.

XXXVI.

Ik ben te veel een ménsch geweest,
  Een mensch, die gilde en klaagde en schreide,
Die dronk zijn glas en vierde feest
  En diep-gevoelde dingen zeide.

Nú ben 'k een delikaat artiest,
  Verliefde van zijn fantasieën,
Maar die zich 't aller-liefst verliest
  In zijn kokette melancholieën. .

Melancholie — om wie? om wat?...
  Ik weet niets meer, kan niets meer voelen
Dan zoet gespeel met dit en dat
  Van rijmen, zachte, klare, koele.

XXXVII.

Geen enkel, die mijn Zelf ooit had, —
  Geen ander, wien ik 't af kon prachen,
Daar die geen Zelf, zóò schoon bezat:
Zij waren allen mak en mat —
  Geen mensch die schreien kon of lachen.

De menschen lachen en schreien niet:
  Zij dóen maar zoo, en 'k voel hun handlen,
Hun druktetjens om niet of iet,
Al-of zij, in een vaag verschiet,
  Als klein-gelijfde popjes wandlen.

XXXVIII.

Arme, árme gebrókene, als I k mij mag nóemen,
  Daar is, is geen ménsch-smart, die d i t Hart niet kent, —
Maar doode mensch-harten zijn hoóger te roémen,
  Hoe wreeder de sneê, die hun 't harte-hart schendt:

Ja, 't hárt moet sterven in veel dónkere dagen
Van tránen en lijfs-pijn en bítter klagen
En véel ontzetting, waar het lijf in beeft:
De Ménsch moet doód-gaan, eer de Kúnstnaar leéft.

XXXIX.

Ik was de gróote Minnaar zonder ruste,
Die ging hoog-heerlijk in triomf door 't Leven,
Jeugdig omklemmend, in een stórm van beven,
Al zielen, gróóte en kleine, naar het lustte

Dit Hoog Hart, dat toch nóoit zijn droefheid suste,
Droefheid om Liéfde's wil, die géén kon geven:
Nu weêr om Zélf's wil, wijl ik zelf moest sneven,
Dán wijl ik nédersloeg, wie 'k éven kuste.

Ik brak de harten op mijn tocht, zoo glorie-vol —
't Mijn brak meê, maar, nog schooner dan te voren,
Greep het naar nieuwe, blonde of donkre, lokken;

Liefde vliedt héen thans, maar in haar historie-rol
Sta ik geboekt als het Hart Uitverkoren,
't Hárt dat geen Hárt vond en stierf zonder mókken.

XL.

K ben de Dúivel-god dier grúwbre oorkónde,
'tVervlóekte Boék van laffen deémoed, klein,
Die loert, die loert, koud-donker, donker-rein,
Of Hij die ménschjes niet verdérven kónde.

Ook HIJ droeg fier, op 't lijf vol eeuw'ge pijn,
Eén matelóoze, toé-geschroeide wonde,
Dat alles had zóó anders kunnen zijn. —
Zijn Zijn.... Mysterie, maar zijn Schijn.... Dood-zonde.

Want ook IK viel, uit een licht-Rijk van 't Goede
In dit groot Duister, dat nu Mijn Licht zij,
En waar Ik eeuwig als Verdoemde in brand.

Maar, in de pracht van mijne staat'ge woede,
Voel Ik mij groot en heerlijk, dat Ik vrij
Haten en kwaad-doen mag, met sterke hand.

XLI.

Rozen, ik vind u droef,
  Rozen, mijn tranen breken
Uit oogen, die anders stroef
  En onverbreeklijk keken.

Rozen, uw wit en rood,
  Fel in de lucht opbloeiend,
Schijnt mij géén morgenrood
  Van nieuwe liefde, ontgloeiend.

Maar toch, ik vraag: Bloei door,
  Bloei door in mijn nabijheid:
't Is of 'k u fluistren hoor
  Het gouden woord van Vrijheid.

Vrijheid van iedereen,
  Van menschen en van dingen,
Om, voor Mij-zélf alleen,
  Mijn heerlijk Vers te zingen....

Ach, 't állerlaatste is dit
  Van àl die mooie liefde:
Hij, die iets liefs bezit,
  Is blijer dan wie liefde.

XLII.

O, Rozen, droef en schoon,
  Ik heb u uitgekozen
Voor ál mijn koude doôn,
  Roode en witte rozen.

Rozen om 't doode haar,
  Rozen op arme' en borsten
Vallen met zacht gebaar,
  Of zij niet vallen dorsten.

Rozen voor ieder, die
  Met lachen, of kussen, of groeten,
Of schoone melodie
  Mijn leven woû verzoeten.

Rozen voor m ij slechts niet,
  Voor m ij geen bloemen, die geuren.
Voor m ij mijn eenzaam Lied
  En wat stil treuren...

———————

XLIII.

De blåren vallen zacht....
Ik kan alleen betreuren,
Dat ik niet eens verwacht,
Wat eens nog kan gebeuren....
De blåren vallen zacht....

XLIV.

Met zeven nagelen lag Ik geklonken
  Op dit zwart rad van marteling, mijn Leven, —
Want zeven Hárten zijn mij ópgeblonken,
  In pracht van Jeugd en Vreugde's innigst beven.

In zeven droomen was ik zwaar verdronken,
  Droomen van deemoed en van liefde-geven,
Die alle zeven weer in 't Niet-zijn zonken:
  Daarom gegroet, mystiek getal van Zeven!

Hartstochten gaan en komen op de maat
  Van mijner diepre Ziel geheimvol deinen,
    En heel mijn liefde was een morgen-droom.

Maar, boven al den Schijn des Tijds uit, staat
  Gij in uw koelte, al-eenig-vaste-en-reine,
    O, Cijfer, waar 'k op tuur, in vreemden schroom...

XLV.

Mijn stemming is als van een stil-staand water,
Vlak uitgemeten in een wijde kom:
Wat anders daalde, en rees, in luid geklater,
Is thans, als een mooi avond-weder, stom.

O, ik gevoel zoo innig, dat ik kom,
Door droef geschrei en helder-blij geschater,
Op tot mijns Levens hoogte-punt, en 'k som
Mijn smart van áltijd op, mijn heil van later:

Ik ben een Mensch, die véél heeft lief-gehad,
Die véél bemind was, en die altijd wist,
Dat minnen zalig maakt, en Liefde Deugd is.

Maar nu ik sta op 't kruis-punt van mijn pad,
Weet ik zoo klaar, dat 'k zéér mij heb vergist,
En dat der Muze wil mijn een'ge vreugd is.

XLVI.

Al Liefde is als een spel van lucht en water:
De wind blaast voort, de witte golven vlieden....
't Is schóón, dat schittrend stoeien te bespieden,
Maar iedereen, die meê wil doen, vergaat er.

Ik deê 't zóóveel, niet wetend, hoeveel kwaad er
'k Meê deed Mij-zelf, en óók dien andren lieden, —
Maar tòch.... àl zielen, die m ij n Ziel verrieden,
'k Heb ze vergeten voor Mij-zelf, wat later....

Omdat IK: IK ben. En ik leerde Wijsheid,
Diep-ware Wijsheid, die ik hier ga schrijven,
Ten nut van moeder, zoete-lief en vriend:

Onthoudt het goed tot aan uw laatste grijsheid,
Dit: dat die menschen áltijd ménschjes blijven,
En dat geen ménschje een menschlijk Hart verdient.

XLVII.

O, Visiöen van ópperste Adoratie,
  Ziénd op U-zèlf in dúrende bid-stónde,
  Zit Ge op uw troon, gebouwd van gruwbre zonde,
Tranen en ménsch-bloed, — in vervloekbre staatsie.

Maar 'k ben u ná, 'n bloed-drónkene Temptatie...
  Ik sla u stáeg in de ondoorgróndbre Wonde
Met daad op daad van haat, zoo kwaad 'k maar konde:
Ik zal u stúk-slaan tot een spot der nátie.

Mijn zang woû wolk-zwaar zijn van donker haten,
  Mijn klánken wilden háten, en zoo dóen ze. —
    Maar, ach! wat baat, dat ik dien Béest-god knéus?

    Hij zit, juwéel-stijf, róerloos, wijl zijn néus
Gierig den damp opsnuift, door wijde gaten,
  En de ópgespalkter óogen hélscher loénschen.

XLVIII.

Ik had een ijs-koud Visiöen van Leugen,
  Dat om mij warrelde, één verfoeibren dag,
  Dat leefde in 't rond, en uit harde oogen zag,
En deed alsof het danste, in kwaad verheugen;

Bloed dronk het, bloed, in on-door-scheidbre teugen, —
  Bloed lag op wang en haar, en bloed ook zag
  Ik stollen op mij-zelf, in schel geklag....:
O, Doemwaard Beeld van menschen die niet deugen!

O, Mensch, die liegt met oog, met mond, met hand,
  Stók-stijf in 't weef-werk van uw slechtheid staande, —

On-mensch, die loerend loenscht naar iedren kant,
  Kil-liegend door uw rijkste leven gaande,

LEUGEN, zich 't leelijk merk van eigen schand
  In 't doffe en glorielooze voorhoofd slaande!

XLIX.

Menschen, ik weet, gij vóelt geen liefde en haat,
Als Ik, die lêefde in eenen heldren brand
Van daaglijksch mooi-doen, — om een's andren baat
Mij-zelf betemmend in onberstbren band.

Menschen, ik weet, dat gij mij nooit verstaat,
Al zeg 'k mij-zelf op duizenderlei trant, —
Ach, Ik, die eenzaam drijf naar 't wijde strand
Des Doods, gestooten door der Liefde Haat.

O, gij, die mij wel hoort, maar niet gelooft,
Die mij wel ziet, maar van mijn ziel niets kent
Dan enkle vlokken van wat luchtig schuim, —

Menschen, ik sterf, maar 'k berg mijn wankel hoofd
In donkre wolken van mijn toorn, en zend
Statig de bliksems van mijn trots door 't ruim.

L.

Gij stápt met tóórnig ópgestreken zeilen,
  En kuif, parmantig in de hoogte stekend,
  Uw toorn tot harde stukjes grofheid brekend,
Die àl uw vrienden om hun ooren keilen,

Als nonchalante en ongalante bijlen... —
  O, Schoonheid's opperman, gij beukt uitstekend,....
  Maar toch, woest slimmertje, die 't al uitrékent,
Rekendet ge óók uit de óórzaak onzer feilen?

Hoor dit: WIJ hebben ijzer-sterke magen:
  Eens zwakling's ziel moog in zijn roes verstuiven,
    WIJ rollen voort in dronkene productie;

En dáárom, vriendje, woû ik je éven vragen:
  Zoudt ge ook niet zélf een héél klein beetje fuiven,
    Was maar uw maag wat steviger van structie?

LI.

O, mijn gedachten, tript nu lief en zoetjes,
Al kleine kinderen op bloote voetjes,
  En speelt hoog-op een vroolijk-fluitend lied —
Nu, naast het wilde en gouden-lachend Hansje,
Een niéuw klein kopje naar uw luchtig dansje
  En gracelijk bewegen ziet . . .

Zien doen ze 't niet: zij kijken maar wat wijsjés —
O, zét dan uw zang op alle zoete wijsjes
  En wuift hand-groetjes uit uw verte toe:
't Schoone is 't Schoone, al loont het met geen lachjes
Wie blijdschap vinde in lief-zijn, en zachtjes
  Liefde aan 't Schoone om 't lief-zijn doe.

O, zoo die witte en edel-teêre leventjes
Wisten wat reze' in uw liedjes, zoo eventjes,
  Al lust-paleisjes in de lucht, heel hoog,
Voor twee heel kleine en heele mooie koninkjes
Twee zacht-gekleurde en hél-doorwaaide woninkjes
  Waar nooit een gouden hoofdje weenend boog.

Ja, tranen van smart in 's harten diep verteederen
Blijven in ón-geborene gelederen
  Op húnner harten diepsten grond gesust. —
Al leed zou bij d i e lichte jeugd té deerlijk zijn,
Bij hén zij spel en muziek, in één heerlijk-rein,
  Één rusteloos geluk van rust.

Lieve gedachten mijn, valt thans wat breeder uit,
Dat al geluid op geluid heerlijk wéder-stuit,

Weest als een wind van geluid in de lucht:
»Kinderen zijn, in der Aard-smart Koninkrijk,
»Prinsen van vreugde en van jeugd-schoon koninklijk,
»Makend der aarde droefgeestige woning rijk
»Aan lach en dans en melodisch gerucht."

LII.

Ik maak van al de menschjes, die ik liefde,
  Beeldjes, die 'k ópzet in mijn hersen-kas, —
  Bleek en beweegloos, als gebootst uit was,
Staan ze, — stil dooden-huisje van mijn Liefde;

En slag op slag, die dit mijn hart doorkliefde,
  Is daar gegriffeld, aan den wand, in kras
  Bij kras van letters, die geen sterfling las
Dan ik, — vreemd dooden-boekje van mijn Liefde;

Maar, midden-in, prijkt hoog mijn Hart geheven,
  Glorie van doods-koû, met den haat en 't lieven
    Van àl doode uren, als een urn vol sintelen;

En buiten-op staat in de poort gedreven:
  Laat nooit uw oog in andrer oog weêrtintelen,
Want twee mensche-oogen liegen als twee dieven.

LIII.

De menschen schijnen elkaêr zeer te vreezen,
Daar zij zich steeds maar voor elkaêr versteken
In woorden-weefsels, die geen hart doorbreken,
En in wier schrift geen menschen-hoofd kan lezen.

Zij liegen, die geen leugnaars willen wezen,
En zelfs, wie moedig wil de waarheid spreken,
Hij voelt de waarheid op zijn lippen breken
Vóór 't spreken zelf, — en is als één van dezen.

O, vloek van 't menschlijk woord, dat niet vermag
Der ziele diepst bewegen weêr te geven,
Maar steeds een schijnbeeld om die glorie maalt...

O, vloek, dat menschen-traan en menschen-lach
Diep in ons eigen binnenst blijven beven,
Géén mensch, schóón als zijn Zelf, voor ándren straalt!

LIV.

De menschen dóen, maar weten niet waaróm
 Zij doen, en zitte' in hun eentjes te wegen,
 Hoe zij het meeste van het leven kregen,
't Leven dat langs hen gaat en ziet niet om, —

Hopen en haken of er niet wat kom,
 Voelen hun hartjes van blijdschap bewegen,
 Stil in hun lekkere bedjes gelegen.....
Maar áls 't wat geeft, dan houden zij zich dom:

Dan kijken ze uit een paar onschuldige oogjes,
 Willen niet, maar willen wel, en zijn zoo bleutjes....
  't Leven zegt: »zoo!.." en neemt het weêr weerom.

O, geeft elkaâr zoo even maar wat droogjes
 Oogjes en schuintjes en vriendelijke peutjes...
  O, menschjes lief, wat zijn wij allen dom!

LV.

Ik ga mijn leven in orgieèn door
  Van vol muziek en vreugden onuitspreeklijk,
Daar 'k ál smart in losbándigheid verloor,
  Want dít lijf en mijn trots zijn onverbreeklijk;

'Wijl achter me aan een óp-zich-drommend koor,
  Heel 't schoone lijf bewegend wild en weeklijk,
Luid-feestende optocht, danst en *ik* dans voor —
  O, mijn los-voetigheid is zéér aansteeklijk!

Hoor, hoor naar mij, gij allen die daar gaat
  Met koud gelaat en stappen zoo bedachtig:

Brand òp in gloed het leven dat u slaat,
  U-zelf óp-slaánd in vlammen hoog en prachtig..!

Droom wég in weelde: ijdel is alle daad —
  Over ons allen koom het Niet-zijn machtig!

LVI.

»Wee mij, dat ik geen ziel op aarde vond",
  — Kreet ik — »eer mijne ziel geheel verbloede,"
  Toen ijlings de eenig Schoone, Reine, Goede
Met kus op kus mij sloot den bleeken mond.

»Zie op," zoo sprak zij teêr, en zie, Gij stondt
  Ter zijde, en lachtet mij, maar ik, in woede,
  Greep trillend naar de snerpendste addren-roede
En smoorde 't lachen snel, in wond op wond...

O eerste ziel, die mij de Muze zond,
  En éénge in eeuwigheid, zoo 'k recht bevroede,
Vergeef mij, dat ik ooit die liefde schond, —

  Vergeef mij, dat ik ooit, die liefde moede,
U haatte, daar Ge als ik niet wezen kondt,
  En bid de Muze, dat zij mij behoede!

LVII.

Ik wil niet zeggen dat ik sterven zal
  Uit bittre droefenis om úw verscheiden,
  Ik wil mij liever in den dag verblijden
Die is, niet denkend aan der dagen tal.

En 'k haat de lieden, die met leêg geschal,
  Zich zelven, lang vooraf, ten grave wijden,
  En tòch den slag des Lots, bij 't vallen, lijden,
En lachend leven durven ná den val:

Mijn ziel werd door úw ziel uit nacht geheven
  In 't Licht, dat beiden tot één ziel versmolt,
En mag nu hoog in úwen luister zweven.

Zij valt, wanneer úw ziel u gaat begeven,
  Doch 't is haar één, of zij terugge-rolt
In nachts des Doods of duistrer nacht van 't Leven.

LVIII.

O vrouwe, ik weet niet of de starren weenen,
'tLicht hun gezicht in zilvren tranen baadt,
Of Liefde's lach is over 't klaar gelaat
Van wie zich zèlve alléén hun lust ontleenen:

Want hel als tranen ruischt de lach daarhenen, —
Maar sterre-nacht rijst, waar Gij stralend staat,
En diep in 't hart den gloed dier oogen slaat,
Die traan en lach en lust en leed vereenen. —

En 'k peins, wanneer die lange blikken stroomen,
Waarheen der mijmring beelden-stoet hen trekt, —
Die, beurtlings blijde en bleek, al vliedend komen,....

Tot iedre blik in mij de bede wekt:
Och, mochten ze eeuwig dus ónwetend droomen,
Of 't waas der vreugd of 't floers der smart hen dekt...

LIX.

Ik lag en weende om droomen, die vervlogen,
  Als kussen van een mond, nú koud en bleek,
  En dat de godheid mijner ziele bleek
Stof als ik-zelf, en ál mijn liefde logen;

Toen 's Levens zware sluier scheurde en week, —
  En eindloos licht sloeg me in de ontluikende oogen,
  Waaruit Hij-Zelf mij daagde, die gebogen
Voor d' aêm der eeuwigheid als riet bezweek....

Maar liefde-vol, bij 't lof-geruisch der snaren,
  Hief mij Zijn hand in 't eeuwig-volgend koor,
En 'k zag, dat allen als Zijn dienaars waren:

  Zij zijn bereid: Hij treedt hen heerlijk voor,
Die naar Zijn goden-gang bewondrend staren,
  En zingend schrijden in Zijn glanzend spoor.

LX.

'T Gewoel op 's levens heir-weg wierpt ge u tegen,
O God-geslagene, en, in wilde smart,
Weest gij der wereld op uw bloedend hart,
En klaagt, en schreit, ter halve neêr-gezegen...

Men gaat voorbij; een enkle, die daar mart,
Voelt zich het hart door eigen pijn bewegen
En eigen vreugd; een ander tuurt en sart
En hoont u in 't gezicht. Eén heeft gezwegen:

Hij had der Liefde 't blinkend kleed getrokken
Van 't koud gelaat, en huivrend haar ontzegd,
Door stormen schrijdend als een kalme god, —

Maar, weer geloovend, zegent hij úw lot,
Nu hij de handen op uw blonde lokken
En begenadigd hoofd, herdenkend, legt.

LXI.

Ik ween om bloemen, in den knop gebroken
  En vóór den uchtend van haar bloei vergaan,
Ik ween om liefde, die niet is ontloken,
  En om mijn harte dat niet werd verstaan:

Gij kwaamt, en 'k wist — gij zijt weer heen-gegaan...
  Ik heb het nauw gezien, geen woord gesproken:
Ik zat weer roerloos, nà dien korten waan,
  In de eeuwge schaduw van mijn smart gedoken:

Zoo als een vogel in den stillen nacht
  Op ééns ontwaakt, omdat de hemel gloeit,
    En denkt, 't is dag, en heft het kopje en fluit,

    Maar éer 't zijn vaakrige oogjes gansch ontsluit,
  Is het weer donker, en slechts droevig vloeit
Door 't sluimerend geblaêrte een zwakke klacht.

LXII.

Als een een-zelvig kind dat, telken dag
  Na moeders dood, zijn kleine lief en leed
  Op kinder-wijs beschrijft en nooit vergeet,
Om 's avonds, — ach! niet als het vroeger plach, —

Met bevend handje, maar een zachten lach,
  Een blad op 't graf te leggen, en wel weet,
  Wanneer het wederkomt, wie of dat deed...
Dat blaadje nemen dat daar gister lag:

Zoo wilde ook ik zoo gaarne als zoete plicht
Voor ú, die verre zijt, mijns levens boek,
  Eén blad na 't andre, zachtkens open-slaan.

Maar, ach! rampzaalger dan 't onnoozel wicht,
Ik weet niet of ik vinde wat ik zoek,
  Noch of gij alle bladen zult verstaan...

— —— ———

LXIII.

Omdat mij andre en ouder banden binden,
  Omdat een mindere arm zich om mij legt,
  Omdat ik eens: ik min u, heb gezegd,
Toen flauwer oogen mijnen blik verblindden, —

Zou 'k ú niet grooter, schooner mogen vinden,
  Het niet bekennen mogen? Ben ik slecht,
  Daar 'k eerst violen om mijn lokken vlecht,
En nú ga rozen door violen winden?

  Ik nader u dan niet, zoolang een mond,
Die mij niet zoet meer is, mijn lippen raken
  En aan mijn ooren vleiend fluistren zal.

  Maar, bij der rhythmen weelderigen val,
Mijn plicht met stille vreugde te verzaken,
  Dát let mij niemand tot mijn laatsten stond!

LXIV.

't Was niet het op- en neer-slaan uwer oogen,
't Was niet het heldre lachen van uw mond —
Ik weet niet, weet niet, wat mijn lippen bond,
Toen gij daar zaat, het teêre hoofd gebogen,

Dat hoofdjen, als een bloeme, zacht bewogen
Op iedren adem van de ziel: ik vond,
Ik vónd geen woorden in dien éénen stond,
Dat ooit mijn oogen u aanschouwen mogen.

Was 't de gedachte, dat een enkel woord
Een blos kon lokken op die bleeke trekken
En om dien mond een nauw-verbeten spot?

Hoe zouden woorden, waar het hart niet hoort,
Een wederklank op zúlke wenschen wekken?
Ik zweeg, en zag u aan, en wist mijn lot....

LXV.

Ik hield u dierder dan mijzelf. Ik had
  Geen dierbaar zelf meer, want ik wierp mijn trots,
Mijn donkren trots, mijn álles, wat ik had,
  Vóór uwe voeten, als de voeten Gods.

Ja, gij waart God, maar God mij van veel spots,
  Geen God van Liefde, — die mijn ziel vertradt
Totdat zij sterven wilde; — toen daar, plots,
  Een lichte schaduw door mijn duister trad:

Ik zag dat bleek gelaat, de siddering
  Dier lippen, — dàt waart GIJ — uw open hart
    Bloedde en die oogen weenden van terzij...

Toen wist ik àlles en op eens verging
  Al mijn verlangen en mijn wilde smart
    In mijmering en eindloos medelij...

LXVI.

De klare lente-dag is overal,
  Haar oogen lachen in het ver azuur,
  En 't breede kleed valt op haar voet in puur-
Goudene plooien met onhoorbren val.

Zie, bij der vooglen eersten zangen-schal,
  Beweegt zich zacht de ontwakende natuur,
  En ieder knopje roept het andre: o gluur!
In stille hope dat het bloeien zal.

Mij, mij alleen, daar alles speelt en lacht,
  Vaart als een rilling door de matte ziel
    Dat jonge leven en die lauwe lucht, —

Gelijk de dronkne, wien na wilden nacht
  De kille morgen op de leden viel,
    Weer wanklend naar den vollen beker vlucht.

LXVII.

Gelaat, lief als Lente, dat, met veel spelen,
  Lacht en weêr droef-ziet in een staêg schoon-schijnen, —
  Zachte goud-mist van lokken als een fijne,
Reine aureool boven teeder:fluweelen

  Oogen, die klaar uitzien en weer verkwijnen, —
Wit hart van wijsheid, dat als één in vele
Dingen mag zijn van dingen om te stelen,
  Hart vol van lichts en van liefs, wit–satijnen!

Eindlooze teêrheid is zoo stil geslopen
  In dees mijn leêge en uitgeweende ziele,
    Teêrheid om ú, die me in hoog-teêrheid lachte:

En 'k kan niet gelooven, ik durf niet hopen,
  Dat eens úw schoon saam met mijn rijk schoon viele...
    Maar 'k zal zoet-stil en heel geduldig wachten.

LXVIII.

O, de begeerte naar genieten machtig
Dreunt door mijn trotsche lichaam als een hamer,
Kloppende-òp uit haar donker-kille kamer
Wellust, die sliep, op 't wekkings-uur aandachtig...

O, — genieten, ineengestrengeld prachtig,
Droomend zoo schoon met aangenaam gestamer,
Even, tusschen kus en kus, àl eenzamer
Nachten gesmacht, een bangen droom, gedachtig!

Droom-schoone dood en onsterfelijk verlangen,
Pracht van te vatte' en te voele' in vaste armen
Schoonheid, gedrukt aan 't luid-bewogen harte, —

Pracht van elkaêr al vlammende te omvangen,
Zaligheid doende in sprakeloos erbarmen,
Zaligheid zelf in de opvlucht aller smarte.

LXIX.

O, Judas-kus! verdoembre Judas-kus!
Gij, week-zoet op mijn lippen, als een fijn
Venijn, dat druipt fel op het week satijn
Van mijnen rooden mond... Ai! bittre kus,

Judas! uws monds, die spuwt den gruwbren wijn
Uws haats, — dien ge ingedronken hebt met lust,
Met gier'gen lust — o, God, kan dat zoo zijn! —
Op mijn arm hart, schrei-schietende uit zijn rust...

Bevend op 't bloed, zoet hart, wat bonst gij bang....
Kúnt gij nog schreien vóór uw klaagbren val,
Nu ge u voelt vloeien in dien nacht zoo lang

Van droef-beschreibren dood? — O Satan, Slang,
Gij zijt mijn Aarts-verrader, maar ik zal
U zeegnen van 't Hoog Hout, waar 'k straks aan hang...

LXX.

De jongling staart, met beden in zijn blikken,
  Op 't klare beeld der godheid, die hem boeit,
  En weent om ziels-zucht, die vergeefs vervloeit...
Maar traan en leed kon nimmer steen verwrikken.

Daar voelt hij, bleek, bedwelming hem omstrikken,
  En slaat en striemt, of striemeu steen ontgloeit,
  Tot 't eeuwig koel, waarop nooit lach ontbloeit,
Hem-zelven slaat tot steen in stom verschrikken.

  O, marmeren Medusa, zonder ziel,
Omdat gij zuiver ziel zijt uit die streken,
  Waar nooit een traan om menschen-jammren viel...

Schoon voor geen sterflijk oog uw sluiers weken,
  Zie eindlijk neêr op mij, die voor u kniel,
En laat uw diepste Ziel tot mijne spreken...!

LXXI.

Er stroomt door mijn gemoed in stormend klateren
  Een wilde zee, waarop ik rijs en daal, —
  Een drup... een englen-blik, maar elke straal
Danst als het springen van bezeten sateren.

Ik hoor demonen uit de diepten schateren,
  Schel door der serafijnen rein koraal,
  En hel-geloei, door-een met hemel-taal,
Mengt zich in 't ziedende geklots der wateren.

O, lust! daar over mij de branding slaat,
  Bij 't doffe bruischen der ontroerde baren,
Te zien hoe 't Leven om mij heen vergaat, —

Maar Liefde niet, en, midden in het staren
  Op 't rustig stralen van uw klaar gelaat,
Vereend met ú, ter eeuwigheid te varen....!

LXXII.

Die stomme, bleeke schaduw aan mijn zijde,
Dat bitter-lieflijk beeld van 't Lief-verloren,
Wil met haar peillooze oogen mij doorboren,
In onbeweeglijk staren te allen tijde, —

En staart te strakker, wen ik 't snerpendst lijde,
En, on-ontvliedbaar, komt mijn stap te voren
Ten stillen stroom, wiens bleeke waatren gloren
Van verre, kruipend door de vale weide.

O, doodlijk-wreede, die met lach en lonken
Ten doode doemt, wie de oogen naar u hieven,
En zelf-verbrijzelend zich-zelf u schonken,

In 't smarten sterk, maar eindloos-zwak in 't lieven,
Die, diep in 't zelf-verkozen graf geklonken,
Nog de armen strekt, mijn hulploos hart te klieven!

LXXIII.

Daar ge onverbidbaar waart voor tranen, klachten,
  En spot, die scherper dan de smarte wondt, —
  Daar deze ziel, die gij niet gansch verstondt,
Vergeefs zich wrong in wrokkend zelf-verachten

Voor ú, wier harte niet, maar lippen lachten: —
  O, daar ge in lange, diepe stooten kondt
  M ij n ziel en U w e ziel, en die ze bond,
De Liefde, om 's werelds koele lonken slachten:

Zoo zal ik langer niet mijn wonden keeren
  Naar 't Lot en U, die 'k als mijn Lot erken,

Maar, tusschen Graf en Waanzin wanklend, leeren,
  Of men zich lachend aan de wanhoop wenn', —

En, met den dood in 't bloedend hart, bezweren,
  Dat ik gelukkig — zéér gelukkig ben...

LXXIV.

Wen ooit uw oog zich wègg van 't mijne wendt,
  In koelheid of in toornend ziels-verachten,
  En gij vergeefs mij op den straal laat wachten,
Den weêr-straal op den straal, dien 't mijne u zendt —

Wen ooit uw ziel zich aan de mijne ontwent,
  En ooit die lippen, die mij tegenlachten,
  Tot bitter-wreeden trek zich plooiend, trachten
Het woord te spreken dat mijn Leven schendt, —

Ik zal u niets verwijten, niet verachten,
  Want wie het Leven en het Noodlot kent,
Weet dat zij scheiden wat zij samen-brachten...

'k Wijs slechts uw eigen woord u, snood ontkend,
  En zwijgend daal ik in den nacht der nachten,
Wen dán uw oog zich wèg van 't mijne wendt.

LXXV.

Inhoud en vorm, in kunst als in natuur,
Zijn Eén. Je twijfelt? Ken je zelf toch, Vethje, —
De hand op 't hart, — ben jij niet een secuur
Broekje, o Jan Veth, ben jij geen binnen-vetje?

Zeg, ligt je jonge ziel niet in 't azuur
Zoetlijk te droomen op een rozen-bedje,
En verwt die soes je wangen niet als vuur?...
Maar wee, daar kermt mijn half-gebaard Sonnetje.

De Muze zegt: Da' 's geen Sonnet.... een mopje...
En weent om 't wicht, dat ligt gemarteld snood,
Op 't rhythmisch rad, bleek als een wassen popje.

Geen sterf'ling tilt het op, 't is zwaar als lood
En koud. Zie 't kleine kopje — o Vethje, ik fop je —
't Kopje en beî de armpjes hangen slap.... 't Is dood.

LXXVI.

O, Liefde, 's menschen Moeder, Bruid, en Bronne
Van Lied en Dood, — die lijf en ziel te dwingen
Weet tot Uw wil: — o, kolk van duizelingen,
O, kuische Kupris, dartele Madonne!

De wereld wacht Uw dagen, 's werelds zonne!
En géén gemoed der matte stervelingen,
Dat niet naar U zich wendt, in droomend dringen,
Of 't éénen purpren dronk des Levens wonne!

De bleeke rijen zien U troonend dalen,
Die trillend voor uw godlijk gloeien nijgen,
Wijl oogen weenen, harten stormend kloppen...

En waar Uw geur'ge vlammen-wieken droppen,
Verzwijmelt blik in blik, in zalig zwijgen,
Hoe smet'loos sterfelijke zielen stralen.

LXXVII.

O, met dat marm'ren wimper-paar, waartusschen
Geen tranen ooit op ons ter-neder vielen...
O, roerloos eeuwig-fel gelaat, wij knielen
Met deizend hoofd, waarlangs uw vlammen gudsen!
Gij ziet ons stervens-ziek uw kluisters kussen,
Vorstin, die 't wee der weeke, wankle zielen
Door één meêdoogend wentlen uwer wielen
Voor eeuwig kunt in droomloos sluimren sussen...
Welzalig, wien uw heilge handen mengen
Den koelen dronk des doods, en liefdrijk reikend
Den donkren kelk tot aan de lippen voeren, —
Zij voelen 't aanschijn door uw aêm beroeren
Zoo zacht, die, met een stillen lach bezwijkend,
Den laatsten drup als stervens-groet U plengen.

LXXVIII.

De sterfling zoekt — in 't eenzaam-zoekend zwerven
Naar 't licht, dat hel uit min'lijke oogen schiet,
Den zilv'ren toon, die van twee lippen vliet, —
Een schijn der eeuwge schoonheid te verwerven.

Wee, wie die snel-gewiekte schaduw derven!
Geen menschlijk woord, dat troost in 't hart hun giet...
Heil wie haar wint, die weenen langer niet,
Maar wenschen één genade, en dán te sterven...!

O, Vrouwe, ik wiegel stil op 't klare stroomen
Der diepe ziel, die uit uw oogen smacht,
De speelziek-schalkschen, dan weer peinzens-loomen.

En 't is mij, of na langen lijdens-nacht
De zoete schim, Madonna mijner droomen,
Haar zonnig hoofd tot aan mijn boezem bracht...

LXXIX.

O, Vrouwe, o Ziel, o zachte, bleeke bloeme,
Geknakt vóórdat uw geur een outer vond,
O starende oogen, veel-gekuste mond,
Die kussen zendt voor 't woord dat mij verdoeme, —

Vergeef! maar neen, want weet dat ik mij roeme
Om vloek en leed, en 't leven dat ik schond,
Nu 'k zag, hoe me aan uw strekkende' arm ontwond
Zij-zelf, wier zoeten naam ik nijgend noeme:

De goud-gelokte Muze, die mijn ziel
Voor eeuwig 'stiert aan 't snoer dier stralende oogen,
En met een lach terneder-slaat en heft,
Gedoogt het niet, dat aardsche minne treft
Wie eens, niet blikkend waar zijn droomen vlogen,
In stormend weenen aan haar voeten viel.

LXXX.

Het melancholisch Bodegraven gaapt
    En ligt, gelijk een graf, ten bodem open:
    En 'k zie een blooden knaap al traagjes loopen...
Zijn ziel is *niet* meer en zijn lichaam slaapt.

Kijk, hoe hij van den vloer een strootje opraapt,
    En tuurt naar 't weêr, en telkens telt zijn knoopen,
    Of voor een dubbeltje wat koek gaat koopen,
Terwijl hij, achter 't handje, zoetjes gaapt.

»Ach, Amsterdam", zucht hij, dáár is beschaving,
    »Caves, Bodéga, Beerebijt en Pschorr,
»Dáár krijgt mijn jeugdig, begeerend hart laving —

    »*Hier* word 'k van-binnen zoo afgedondersch dor;
»*Hier*, met het Bodegravensch tien-uurs-klokje,
»Hou, moet ik naar mijn bedje, zonder grogje...."

LXXXI.

Ga niet voorbij, maar blijf bij mij, en voel,
Wat Ik voel in het diepst van dit mijn wezen,
Dat niets dan Gij mij nog iets liefs kan wezen
En alles òm u — zonder u — zoo koel,

Zoo leeg, zoo vreemd, dat ik mij-zelf niet voel,
Wen vèr van u, — en 'k wensch om weg te wezen,
Weg van mij-zelf, in 't land des doods, doods vreezen
Vergetend om de vrees voor 't donker-koel

En doodsch gewoel des levens, dat in kringen
Rond-draait geduriglijk, en Ik draai mee...
Ach, ik, een klein arm ding in duizend dingen,
Met ú geslingerd in één-zelfde dringen,
Wijl onze klare stemmen kalm als twee
Koralen uit het duister hóog-op zingen.

LXXXII.

Liefde is een macht van lief-zijn en 't begeeren
Om zelf een beetje lief-gedaan te wezen,
't Is vaak elkander aanzien en veel lezen
In 's Lijfs-schoon leven, om de Ziel te leeren.

Zoo wàs het, maar zoo zal het niet meer wezen,
Nooit meer voor mij, die lig in droef afweren
Van al de slagen, die mij zéér bezeeren,
Van mijn vreemd leven, dat ik zóó leer vreezen.

Want alle liefheid, ach! en elk gevoel,
Dat voor die menschen in mijn ziel opsteeg
Werd voor mij-zelf en dit arm hart een straf,

Die 'k niet verdiend had... Maar ik werd nù koel,
Koel, en tot loon, tot heerlijk loon, verkreeg
'k Spijt om de schoonheid, die 'k aan andren gaf.

LXXXIII.

O, laat mij tot uw voeten komen,
  Omdat gij niet uw boezem biedt,
En, zachtjes lachend, zalig droomen
  Van al mijn heen-gegaan verdriet...
O, laat mij tot uw voeten komen,
  Omdat gij niet uw boezem biedt!

O laat mij met uw woorden spelen,
  Omdat gij niet uw boezem biedt,
  En 't lieve, dat uw mond mij zegt,
Als kussen van uw lippen stelen,
  Als kussen, die uw ziel mij zegt...
O laat mij met uw woorden spelen,

O mocht ik mijne handen breiden
  Op uw geliefd, geheiligd hoofd,
En stil gedenken, zonder lijden,
  Aan 't schoone dat gij mij belooft,
O mocht ik mijne handen breiden
  Op uw geliefd, geheiligd hoofd!

LXXXIV.

Wenn ich mich still auf deinen Wellen wiege,
  Die kehren wie die Blumen eines Kranzes,
  Da scheint's, ob wieder nun ein wahrhaft Ganzes
Dem Meere deiner Melodien entstiege;

Da ist es, ob ein Engel sanft mich trüge
  Durch alle Wirbel des Planeten-tanzes,
  Bis sich das Auge, müde dieses Glanzes,
In Träumen schlieszt, und ich verzaubert liege.

Es mögen Weis'ren deine Leerheit schelten,
  Und all mein Thun als eitles Spiel verhöhnen,
Da sie durch Lehren längst die Welt erhellten, —

  Docb wem die Seele klingt vor süszen Tönen,
Und holde Musen mehr als Menschen gelten,
  Der schaut in dir den Abglanz alles Schönen.

LXXXV.

Ich höre leise meine Seele singen
In Tönen, die alsbald zum Jubel steigen:
»Ich möchte nicht das Haupt geduldig beugen
Dem schnöden Tod, der alles will bezwingen."

»Und jag' ich auch nach unerreichbren Dingen,
Und soll ich müde mich zur Erde neigen, —
Wenn lange schon die blassen Lippen schweigen,
Wird doch im Liede stets mein Schatten ringen:

»O dürft' ich jeder Fessel frei mich heben,
Und höher, höher, immer höher schweben,
Hinweg aus Thränen und aus Staubgedanken,

»Wo Schönheit, Freiheit unverwelklich blühen,
Mich flammen-ähnlich, in sehnsücht'gem Glühen,
Am ew'gen Gotte selbst empor zu ranken!"

LXXXVI.

Es hat die Welt viel liebliche Gestalten,
  Die mir so wundernah vorüber schweben, —
  Ich seh' sie lächeln, küssen, Tänze weben
Und kann mich kaum der Thränen mehr enthalten.

Ach, Keine, weisz ich, darf ich bei mir halten,
  Und doch so gerne möcht' ich Einer geben
  Mein Herz, mein Denken, und das tiefste Leben
Der armen Seele, die vor Weh gespalten.

Zu lieben stets und nie geliebt zu werden,
  Doch jedes Leid und irdisches Verlangen
    Verewigt schau'n im Rhythmus meiner Klagen,

    Das lehrten mich die Dichter Alle tragen
  Die einst entsagend um den Lorbeer rangen,
Und Meines ist ein schönes Loos auf Erden.

LXXXVII.

Was soll mir noch Ihr schmeichlerisches Singen,
  O Schmerz der Schönheit, eitler Liebe Sehnen...
  Hinweg aus diesem bittren Meer von Thränen,
Sirenen ihr! lang' ich nach höh'ren Dingen:

Zu baden mich auf kühnen Aetherschwingen,
  In meiner sel'gen Seele süszen Tönen,
  Mit Rosen mir das trunk'ne Haupt zu krönen,
Mir Lorbern um den frühen Sarg zu schlingen.

Doch wehe Dir! wohin, o Thor der Thoren?
  Denn nur wer willig jedem Glück entsagen,
Hat sich die Welt zur ew'gen Schau erkoren:

  Und erst sollst Du dich hier gehörig plagen, —
O schönes Loos im Himmel wie auf Erden! —
Um dann, unsterblich, angegafft zu werden!

LXXXVIII.

O, zürnt nur nicht, Ihr Christen und Asceten,
  Wenn ich, im heil'gen Rhythmenrausch befangen,
  Und irdischen Wahnes frei, mich unterfangen,
Enthüllten Stolzes vor der Welt zu treten:

Hat doch der Fromme seinen Gott zum Beten,
  Und jeder Mensch sein Hoffen und sein Bangen
  Um Liebe, Ruhm und leichteres Verlangen, —
Mich aber schuf die Muse zum Poeten:

Mir gab die Einzige, die mir gewogen,
  Mein armes Sein melodisch aus zu klagen,
    Und meines Busens tiefgeheimstes Leben.
So steig und fall' ich mit der Seele Wogen,
  Die mich verstummend an den Boden schlagen,
    Und wieder jubelnd bis zum Himmel heben!

LXXXIX.

Ik hield den spiegel van uw Zonden op
  Vóór uw bezoedeld aanschijn, rijp van Zonde,
  Ik, die de rijpt' van uwer Zonden knop
Steeds verafschuwde en toch nooit inzien konde,

Dat alles, wat gij deedt en doet, een wonde
  Te meer was in uw wonden-vollen kop,
  Doods-kop van schijnbaar leven in een pop!
Gij sloegt u zelf zooveel ge u zelf slaan konde.

M ij n slagen vallen op uw hoofd als mokers,
  Mijn handen rusten niet van weeldrig slaan,
  Dan weder raken ze u heel even aan
Met twee scherpe elzen, als twee tande-stokers,

Die diep door 't vleesch tot op de zenuw gaan.
. . . .
Door M ij n verachting zult gij traag vergaan

XC.

Ik, ik, die heerlijk door dees tijd koom zweven,
Licht aan de zoomen van mijn kleed vergulde,
Diep van de glorie van een droom vervulde,
Wonder mij-zelven in dit wondere leven,

Ik, die deze aard nat-maakte met geween
En heel de lucht van mijn geschrei vervulde,
Sterf thans in koude, schoone droomen heen,
Lichtloos, in kleederen van licht gehulde!

XCII.

Gij stápt met tóórnig opgestreken zeilen,
En kuif, parmantig in de hoogte stekend,
Uw toorn tot harde stukjes grofheid brekend,
Die ál uw vrienden om hun óoren keilen

Als nonchalante en ongalante bijlen...
O, Schoonheid's opperman, gij beukt uitstekend,...
Maar toch, woest slimmertje, die 't al uitrékent,
Rekendet ge óók uit de óórzaak onzer feilen?

Hoor dit: Wij hebben ijzersterke magen;
Eens zwakling's ziel moög in zijn roes verstuiven,
Wij rollen voort in dronkene productie:

En dáárom, vriendje, wou ik je even vragen:
Zoudt ge ook niet zélf een héél klein beetje fuiven,
Was maar uw maag wat steviger van structie?

XCIII.

IN MEMORIAM.

Mr. A. D. DE VRIES.

Obiit 8 Febr. 1884.

O, klaagt om 't jonge leven, met één slag
Gesloopt, en zooveel hope en al zijn droomen!
Klaagt om het Land, dat niet beleven mag,
Wat roem van zulk een Zoon Haar toe zou stroomen!

Klaagt om den Vriend, voor altijd weggenomen,
Zijn stouten ernst, den geesel van zijn lach,
Klaagt om de Waarheid, die voor 't laatste zag,
Haar trouwsten priester tot haar outers komen!

Klaagt niet — wij allen wenschten ons Uw Lot,
Te vallen in den strijd voor eigen God,
In volle kracht, als mannen, weggedragen...

De Liefde sterft met òns, met Hollands Taal
Uw Naam, maar Waarheid's zonne, Uw Ideaal,
Het liefste, dat gij hadt, zal immer hooger dagen.

RHODOPIS.

DRAMATISCH FRAGMENT.

PERSONEN.

RHODOPIS, Grieksche hetaere.

MYRRHA, vriendin en eene der gezellinnen van R.

Koor van de gezellinnen van R.

MYLITTA. zoogzuster van Rhodopis.

CHARAXES, minnaar van R. en aanvoerder van het Grieksche huurleger van Psammetichus.

PSAMMETICHUS, koning van Egypte.

Een Grieksch krijgsman, bode van Charaxes.

Een Priester.

Volk van Saïs, Grieksche krijgslieden, enz.

De handeling heeft plaats te Saïs. Tijd 658 *v. C.*

EEN VOORHOF IN DE WONING VAN RHODOPIS.

RHODOPIS, MYRRHA, MYLITTA, *Koor.*

(*R. aan de linkerhand, voorgrond, op rustbank. Koor, aan de rechterhand, in een halven cirkel, beginnende aan den rechterhoek van den voorgrond, en vervolgens geleidelijk naar achteren wijkende.* MYRRHA *onder het Koor.* MYLITTA, *op den linker-achtergrond achter* RHODOPIS).

RHODOPIS.

Myrrha, mij dorst! — schenk mij wat water, Myrrha...
Schenk het uit gindsche bron. —

MYRRHA, (*uit het koor tredende*).

Gij schertst, Rhodopis!
Wie dronk ooit water, daar hij wijn kon plengen,
Als ware water wijn? Maar ik verheug mij,
Dat gij die woorden vân u wierpt.... uit scherts, —
Want schertsen op uw lippen zijn thans zeldzaam,
En wie nog schertsen kan, voorwaar, ik zeg u,
Hij heeft het leven nog niet gansch verloren!

MYLITTA, (*ter zijde*).

Of wèl den dood geheel voor zich gewonnen . . .

MYRRHA.

Wat duidt gij dus met deze duistre beeld-spraak?
Verlangt ge purper, glanzig-gloeiend purper,
Geteeld met Chios' zon-gestoofde vrucht,
Dat duizend-tintig licht in gulden bekers,
Of. . . .

RHODOPIS.

Neen, ik zeg u, geef mij water! water!
Mij dorst! —

MYRRHA.

Wat wensch! o gij zijt dwaas, Rhodopis!
Neen, tòch niet dwaas, slechts vreemd, zóó wonder-vreemd,
Dat Myrrha, die eenmaal uw ander ik was,
Niet langer thans zichzelf in u herkent,
En — vruchtloos speurend of een schijn van 't oude,
Van 't lang-verglommen licht in gindsche trekken
Weer òp mocht vlammen uit der neevlen nacht —
Verschrikt zich afvraagt: Was dit eens Rhodopis?
O liefste, mij nog dierbaar, schoon gij ook

Met wreede hand de klove hebt gedolven,
Die scheiden moet, wat de natuur verbond,
En aan wier rand ik troostloos omme-dwaal,
En de armen strek naar ú, naar ú, verloorne!
Zuster! voor 't laatst roep ik u toe: Laat af!
Laat af, om dus een wereld te verstoren,
De wereld van geluk en liefde, die
Ons beider harten eens geschapen hebben,
Zichzelven tot een eeuwig-vaste wijkplaats!
Vaag weg van uw gelaat die droeve wolken,
Die mij beletten in uw ziel te lezen. —
Van waar die ernst? hij past u niet, noch mij:
Hij is de schaduw, die uw beeld verduistert
Voor mijnen blik; hij is het vale spooksel,
Dat grijnzend tusschen u en mij zich stelt;
De kille nachtmeer is hij, die zich zwijgend
Op onze levens-warme vriendschap wentelt
En dreigt haar te verstikken. —

O, Rhodopis!

Ik bid u, lach en speel weer als weleer,
En laat den ernst, waar hij behoort, bij dooden. —

RHODOPIS (*zich halverwege oprichtende*).

Noem mij niet ernstig, want naar ernst versmacht ik! =
Spreek niet van dingen, die gij niet verstaat;
O, Myrrha, de ernst is 't erfdeel niet der schimmen,
Die doelloos zwervend, zonder lust of licht,
En niet meer wetend, waartoe zij daar zijn,
De macht zelfs missen, die dat Zijn vernietigt.
Neen, de ernst behoort niet aan den dood, want dood is niets;
En ernst is ál wat schoon, en goed, en krachtig is;
Hij is de steun, de ziel van heel het rijke leven,
Die woorden grift, die daden wrocht en duurzaam maakt,
Die doel en orde geeft aan al wat is, en 't eerst
Aan 't eerste, schoonste, hoogste van wat is: den mensch!
Ach! had ook mij natuur dien geest gegeven,
Of liever, had zij mijnen weg aldus geleid,
Dat hij mijn eigen waar geworden! Doch....
Mij dorst! mij dorst! geef water, water, Myrrha!

MYRRHA.

Rhodopis! ik versta u niet, uw woorden niet,
Noch uw gelaat... Helaas! maar àl te duidlijk
Zie ik den sluier, dien ge in wreede gril-zucht

Op beiden hebt gespreid: —

't Gelaat des menschen

Moet als de hemel zijn, zoo wolkloos-klaar;
Een nevel stoort het recht genot van beiden, —
En als het duister is daarboven, dan.....
Dan wend ik mijnen blik omlaag, of sluit hem: —
Want tegen 't blinde noodlot strijdt men niet,
Maar wèl met menschen, duizendvoudig wisslend:
Daarom, Rhodopis! richt u op, en zie,
Of niet de hemel blauwer blinkt dan immer,
Of niet de wereld lonkt en lacht en kust,
Of niet de wellust zoet is als te voren!
O, kom! nog hebt ge jeugd, nog zijt ge schoon,
En 't leven biedt u nog een reeks van jaren,
Gelijk de lente geur'ge bloemen biedt!

RHODOPIS.

Eer zou ik wenschen willen hèn te volgen,
Voor wie geen leven is, dan weêr....

Maar ach!

Mij dorst! geef mij toch water... goede... Myrrha,
En zwijg!....

MYRRHA.

'T Is wèl, ik ga, maar, o, verdwaasde,
Wanneer gij eenmaal, uit uw waan ontwaakt,
't Verleden ongedaan zult durven wenschen,
En, vol te laat berouw, een zeker iets
Zult willen zoeken op de aloude plaats, —
Bedenk u dan, dat niet de schuld aan mij,
Aan Myrrha ligt, indien ge vruchtloos zoekt,
En dat diezelfde Myrrha dit voorzegd heeft!

(Zij verwijdert zich naar den achtergrond.)

RHODOPIS.

Heb ik dan werklijk iets voor haar gevoeld?
Zoo ooit, dan moet het lang geleden zijn —
En lang vergeten ook!....

HET KOOR.

Wel wonder-droevig wil ons lot zich wenden,
Nu ons geluk een droeve God gaat schenden,
Een God van wee, dien wij niet kenden...
Wie zal hem noemen?

Zijn hand is zwaar en drukt de ziel tot stikken,

Zijn blik is grauw, en schiet uit menschen-blikken
Een straal, om menschen te verschrikken.

O, doffe straal, die doffer dan de nachten,
Waarin geen goden-blikken glanzen brachten,
Gij gingt den glans eens lieven bliks verkrachten!

Rhodope! ach, moest ge dan een duizend lusten kluisteren,
Om naar een enklen wreeden lust te luisteren,
Die lust en licht en leven durft verduisteren!

Wee ons! wij treuren niet... wèn treurden dooden?
Maar voor dien éénen weken álle goden,
En onze zielen zijn met hèn gevloden!

RHODOPIS.

Laat vlieden, wat de moeite niet zou loonen,
Dat men het ving! *(Myrrha brengt den beker).*
O wonder-reine glans,
Die in dees drupplen speelt met stille stralen!
Gij zijt van al wat klaar en lieflijk is,
Van al wat godlijk is, zijt gij het beeld!

En wen mijn oog, gedompeld in uw schijn,
Wellustig zich vermeit in frisscher sferen,
Meen ik te staren in dien diepen blik,
Den spiegel eener engel-kalme ziel,
Die somtijds, midden in het woest gewoel
Der wisselende wereld, op mij daalde,
Als koele dauw op 't heet-geblakerd veld,
En dien ik gretig in mijn blik deed smelten,
Om dan, afkeerig van dien warrel, mij
Naar de eenzaamheid te wenden en te peinzen,
Of dàt dan leven was, wat *ik* geleefd had, —
Totdat mij, moede van vergeefschen arbeid,
De groote golf weer opnam in haar schoot,
En mijn bewustheid mij begaf: —
                                                  O, woest gedenken
Aan dagen van verwoesting mijner ziel!
Hoe doet gij thans nog mij door de adren bruisen
Het uit-gebruiste bloed! Hoe scherp en schel
Verrijst daar nogmaals voor mijn starend oog
Dat talloos heir van lokkingen en lusten,
Die 'k allen immers tot verdelging doemde,

Ontwakend uit mijn roes?

Maar hoe? is dan
De lang-gedoofde brand nòg niet gedoofd?
Of zouden 't vonken zijn, die stervend spatten,
De laatste vonken van gestorven gloed?

Doch ik wil alles, wat nog overglimt
Van mijn verleden, thans voor eeuwig blusschen
In úw kristallen vloed, o, stralend vocht!
Dat mij van nú af als symbool zult lichten
Aan 't einde van mijn nieuw-gekozen baan: —
Welaan! ik smacht, mij aan uw koel te laven,
En, nieuw-geboren rijzende uit dit bad,
Den voet te zetten in een andre wereld,
Dan die 'k, met dezen dronk, voor eeuwig afzweer!

(*Zij zet den beker aan de lippen, maar laat hem zachtkens, op de maat van den eersten regel van het koor, zinken.*)

Ach mij!....

HET KOOR.

Heil ons! de hand zinkt, de heilig-schennende hand zinkt! —
En de sombere, lachlooze God

Wendt zich van zijn vervallend altáár: —
Wijl de lust, de lichtende lust,
Nimmer gekluisterd,
Offers ontvangt van ontkluisterde zielen!

RHODOPIS (*opstaande, met den beker in de hand.*)

Bij mijner moeder liefde, zoo het niet
Te groot een gruwel is, dien naam te noemen
In deze wereld, 't hol, dat uws gelijken
Bezoedlen met hun vunzen padden-zwabber,
En met hun addren-adem giftig vullen!
Meent gij, ellendigen! dan inderdaad,
Dat adelaars zich moeien met uw afval,
En kruipen kiezen boven aether-vlucht? —

Zult gij dan nimmer, o, vervloekt geslacht!
Den geilen romp eerbiedig leeren krommen
Voor eene god-gelijke menschenziel,
Die, door 't zichzelf geschapen leed gelouterd,
Uit levens-moeheid zich ten hemel heft?

O, ik veracht u allen als het slijk,

Dat, als ik treed, zich aan mijn voetstap kleeft,
Maar dat mij niet kan deren!
En tot blijk,
Drink ik u allen hoon! Op uw verdelging!

(*Zij drinkt en werpt den beker in stukken.*)

(*ter zijde.*)

O, vlijmend ziele-wee!
Gij allen, geesten, die in aarde of hemel wonen,
Wie uwer brengt hier licht, waar 't duister steeds mocht tronen?

HET KOOR.

Wèl zijn haar blikken woest, haar woorden wreed,
O, lieflijk-wenkende Kypris!
Maar toch is deze drank, schoon goden-drank,
Geen nektar, nimmermeer nektar!

RHODOPIS (*ter zijde.*)

O, bange twijfel, daar geen enkle star
Der ziele vóór-licht in der raadslen nacht,
Waarin zij, vruchtloos tastend, zich verliest!

HET KOOR.

Neen, nimmermeer laat gij, o, lokkende Kypris,

Den eenmaal-geketenden mensch uit uw macht!

Maar vaster boeien

De banden van rozen,

Wie, willens te wijken, onwillig daar worstlen,

Om lichaam en ziel!

Heil, heilige moeder!

Gij druppelt uw dochtren in smachtende harten,

Met geurende hand,

Bedwelmende laafnis,

Tot eeuwige lokking voor eeuwigen lust,

O mede-geboorne der Lotos!

RHODOPIS (*die kleed van voor haar oogen wegtrekkende, zacht:*)

Ach mij, waar wilde ik henen?

(*Dan luider en het hoofd verheffende, maar, bij den derden regel, op haar rustbank zinkende:*)

Wie heeft hier macht, dat hij een ziel zal redden,

Die, eenzaam-zwalkend op de wijde zee

Van nacht en twijfel, zinkt... en zinkt... en zinkt...

(*Haar blik richtende op den kleinen dolk, die haar terzijde hangt:*)

Geen antwoord dan van u, o, trouwste vriend,

(*Hem uithalende.*)

Dien 'k toch, om die vertrouwdheid zelve, haat?....
Geen enkel antwoord?...
Wie zou antwoord geven,
Dan gij, o, mijne laatste toevlucht! Kom,
Laat.... mij.... van.... dezen.... nacht.... in.... genen... storten...!
Maar die is dieper.... dieper....

(*Zij heft den dolk op, maar, op het geluid van voetstappen, richt zij het hoofd omhoog.*)

Ha!

EEN GRIEKSCH KRIJGSMAN.

Zijt gij, o, bleeke vrouw! Rhodopis-Dionysa,
Die, weleer uit haar Thracisch vaderland geweken,
Thans in triomf de ronde doet door 's werelds landen,
En koningen met Kypris' gordel willoos kluistrend,
En aan haar voeten schoonheids-dronken volkren schouwend,
Geen sterfling schijnt, maar Aphrodite neêrgedaald,
Het aardsche te genieten met een goden-maat,
En meerder lof, dan menschen goden schuldig zijn?
Ik vraag u nogmaals, wonder-lieflijk menschen-beeld —

O, dat een stem zich uit dit marmer los mocht wringen! —
Zijt gij die zaligste aller stervelingen?

RHODOPIS.

(*heeft het hoofd weder laten zinken, maar, bij de herhaalde vraag van den krijgsman, blikt zij hem aan en spreekt.*)

O, vreemdeling, ik wàs die vrouw: — Doch weet, de mensch,
Kortstondig kind des tijds, heeft drie minuten levens:
Een halve daarvan is hij niets, een halve, god — dan
droomt hij —
En bij 't ontwaken, ach, te vroeg ontwaken, eerst
Vindt hij zich zelf terug als schepsel, als geschapen
Tot lijden en verdriet: de vreugde hield de Schepper.

Maar wat verlangt gij, of wat brengt gij mij?
Wat kúnt gij brengen, vreemdling, dat mij niet
Als ijdle klank verruischen zal in de ooren?
Want wijsheid zijn mij thans en dwaasheid één,
Nu mij de grootste dwaasheid, wijsheid bleek,
En alle wijsheid, dwaasheid.
Kom dan, spreek!

En snel! want is uw tijding slecht, zoo kan

Zij toch zoo zwaar niet op de matte ziel
Haar wicht doen drukken, als dat grootre leed,
Waarvoor geen naam is. Is zij echter goed,
Is iedere minuut vertoef een felle vlijm,
Die mij mijn noodlot nimmer wis had toegedacht.

GRIEKSCH KRIJGSMAN.

Mijn ingewand ontroert zich bij uw taal! Maar hoor,
Wat mij mijn veldheer op de lippen legde:
Charaxes van het eiland Samos, thans......

RHODOPIS (*opstaande*).

Wien zegt gij.....
Charaxes Samios?... Waar is hij?... Spreek! Geen mond
Vraagt hier, — een menschen-ziel heeft zich daarin gezeteld,
En hijgt naar antwoord, antwoord, om zich dan
Voor eeuwig in het ijdel luchtruim te verliezen,
Of jublend neergedreven in het trillend vat,
Dat ik mijn lichaam noem, tot schooner leven
Weer òp te vlammen met een schooner gloed!

O, mensch, of godheid, 'k zeg u, spreek! want zijt ge een mensch,

Zoo is 't niet menschlijk, willig broeder-moord te doen,
En zijt ge een godheid, zoo kan 't nimmer godlijk wezen,
Zich te bezoedlen met wat menschen misdaad is!

GR. KRIJGSMAN.

O, vrouw, wat zijt gij wonder-schoon te zien! Mijn veldheer,
Gij kent den naam, zendt mij tot u met dit bericht:
De vijand van Egypte en van Egyptens koning,
Van mij dan en van allen, die daar mèt mij zijn,
Ook van de goden, zoo de mensch hen recht verstaat,
Rust zich ten strijd met groot geweld, bijeen-gebracht
Uit alle deelen van dit rijk, zooveel daar zijn,
En uit de volkren, die daar buiten wonen. Want
Nadat Athene treffend, in haar eigen huis,
Psammetichus als wett'gen heerscher toonde, staat
Een elf-man-schap verwaten tegen 't gods-bevel,
En meent bezitting meerder recht, dan 't godlijk recht,
En wil dat dit hùn recht is, voor deez' oop'ne stad
Bewijzen met een snijdend zwaard; daarom zendt mij
De Samiër tot u, en spreekt door mijnen mond:
»Rhodopis, eens mijn minnares, mijn godheid thans!

»Charaxes zegt u: maak u op voor snelle vlucht,
»Indien des vijands wapen scherper blijken mocht...
»Want deze stad is weerbaar slechts door ònze weer,
»En, schoon der goden meening mèt ons is, hun hand
»Stelt zelve vaak den schuldigen een hoogren stoel,
»Om hem dáárná met diepren val terneêr te slaan."

RHODOPIS.

Uw lange redenen, o, man! zijn mij een damp,
Waarvan ik 't einde niet kan zien, noch het begin...
Maar door de neevlen heen, waarmede uw duistre mond
Mijn arme ziel verbijstert, speur ik schooner kust,
Dan 'k in mijn stoutste droomen ooit bestijgen mocht,
En, van uw ganschen woorden-vloed, trof *dit* alleen:
»Charaxes leeft, en leeft voor ù."

O, voer mij heen!
Strekk' gij mij ten piloot, aan deze kust te landen,
Of, zoo de storm mij zweep', in stervens-nood te stranden!
O, spoed u! Hoe, gij aarzelt? Wilt gij goud, gij, mensch?

(*Zij ontdoet zich van haar sieraden.*)

En nogmaals goud? En méer dan goud? 'k Geef alles, alles! —

Want voor dat alles, ha! verwerf ik mij het Al,
Voor dood erlang ik leven, en voor flauwen glans
Blinkt mij het groote licht, waarvan een ieglijk licht
Slechts verre weêr-schijn is!

GR. KRIJGSMAN.

Niet om dees schoonen schat,
Maar om uw schoonheid, vreemde vrouw! en om uw stem,
Die meer dan elke zoete vooglen-klank mij treft,
Zal ik u leiden, schoon 'k niet weet, wat hiervan komt.

RHODOPIS.

Heb dank! Zoo zal ten laatste zich de twijfel klaren,
En 't zijn nog vragen slechts, wat eens geheimen waren.

(*Beiden af.*)

MYLITTA (*op den voorgrond tredende.*)

Verblinde, ga! en dat het eigen licht,
Waarvoor gij zinloos thans uw oogen sluit,
Dat oog doorbore met zijn felsten straal....
Want gij zijt uitverkoren om te zien!
Tot dán beklaag ik u — Beklagen? Wat?
Ben *ik* dan zoo gelukkig, ik? o, God!

Gij zelf, in heel de volheid van uw almacht,
Alwetendheid en albesturend werken,
Kunt niet zoo zalig wezen als die steen,
Die niets kan, niets doet, maar die óók niets weet!
Niet weten! niet gevoelen! o, dat mij
Een zelfde lot als u waar toegevallen,
Of liever, dat ik nimmer door een gril,
Een raadselige gril, onttogen waar
Aan 't zoete Niet! O, gindsche sluimering,
Wie zegt mij, waarom men mij haar ontnam?
Waarom juist ik, juist ik, gestempeld werd,
Met 't doemend teeken, dat men leven noemt,
En niet een ander?
Maar daarvóór, daarvóór,
Toen was ik niet, toen was die andre niet,
En ik bèn nu en lijd — en lijd! Ha! Ha!
Mysterie van het Zijn, ik vloek u, vloek u,
Omdat gij, sterke, met mij, zwakke, spot,
En 'k u zie spotten, 'k zie, en toch gedoemd ben.
U steeds tot meerder spotten stof te geven!
Wee! hoe ik rukke en trekke aan dezen sluier,

Waarmede ge u 't Gorgonen-hoofd omhuldet,
Geen enkle van uw trekken wordt mij zichtbaar, —
Maar iedre ruk is als een druppel gif,
Als brandend gif — zich vretend in mijn ziel,
En ik mag nimmer rusten! Wee mij, wee!
Gelijk een andre Tantalos, zóó smacht ik,
En hijg, en val terug, en hijg dan weder,
O, gruw'lijk spooksel! tot het ú behage,
Het woord te spreken, dat den droom besluit!
Het leven is een droom, en elk atoom
Wordt eenmaal uit zijn zoeten slaap gewekt,
Dien droom te droomen. O, welzalig wie
In vrede droomt en nimmer daarnaar tracht,
Tot volle kennis van zichzelf te ontwaken,
Wie nimmer grijpt, dan naar het naaste slechts,
Wie nimmer wenscht, dan wat hij krijgen kan,
Wie nimmer weten wil, wat niemand weet!
Wat niemand weet: — Neen, want ook ik weet niets,
Dan dat ik lijd, omdat ik weten wil,
Wat zij beweren, dat een ieglijk weet,
Maar dat niet wòrdt geweten!

Neen, o, neen!

En nogmaals neen! ook *ik* weet niets, dan dat,
Wat *zij* bewijzen, tòch geen waarheid is,
Wat *zij* genieten, geen genieting is,
Ach! dat hún leven *mij* geen leven is!

MYRRHA (*glimlachende tot haar tredende*)

Wie van de goden, arme! zal uw klacht verstaan?

MYLITTA.

Niet één ook, dwaze! want uw goden hooren niet. —

MYRRHA.

Daarom zijt gij verstooten, wijl gij hén verstiet! —

MYLITTA.

Ik heb mijn ziel, mijn rijke ziel, en gij een ijdlen waan! —

MYRRHA.

Toch steent die ziel met doffen zucht en klaagtoon, die niet rust. —

MYLITTA.

Ook uit des lijdens diepsten roes bloeit weeldrig mij de lust

MYRRHA.

Maar dieper dunkt de roes mij toch, die alle lijden sust,
En — zelfs een ziel heeft eens daarin haar hellen gloed
gebluscht....!

MYLITTA.

O, schrale dronk uit 't kostlijkst vat, wier eerste geur vergaat!
'k Heb eenmaal in uw troebel vocht mijn heete lip gebaad,
Maar daar mij wrang die eerste scheen, een tweeden teug
versmaad!

MYRRHA.

En voor genieting pijn geruild, — o, vraag, wat het u baat?

MYLITTA.

De geest is eindloos, ú ten spijt, en walgt van warlend stof....

MYRRHA.

Dat dartelt in der zonne licht, en zingt der zonne lof....

MYLITTA.

En heft zich hoog uit aardschen drang tot eeuwig-klaren lust!

MYRRHA.

Maar jaagt een ijdel droombeeld na, dat vliedt en nimmer
rust!

MYLITTA *(aftredende).*

U faalt de geest....!

MYRRHA.

En ú het leven, 's levens rijkste schat....!

HET KOOR: *(allengskens overgaande tot dans, die gestadig in hartstocht toeneemt).*

O, zalig de gloed, die daar op-vlamt in de aderen,
Als menschen tot menschen met lieflijkheid naderen,
En, lachend zich strenglend in weeldrige keten,
De wereld rondom in zich zelven vergeten!

Gelijk uit de stralen weer stralen ontgloeien,
Zoo rijzen uit 't hemelsche spelen en stoeien,
Weer nieuwe geschaapnen tot nieuwer geneucht,
En vieren de Godheid met frisschere jeugd!

O, laat dan de Goden in blinkende zalen,
Olympisch-verheven, als heerschenden, pralen!
Wij hebben een Godheid, vóór allen ons waard,
Die leeft en vergaan zal met menschen op aard!

Zij heeft aan de menschen de menschen gegeven,
En 't bruisende leven verbonden met 't leven,
Zij slingert, van wereld- tot wereld-kust,
Een keten van nimmer-verzadigden lust.

En, wentlend en wandlend op eindlooze wegen,
Roept juichend de wereld den hemelen tegen:
Gij praalt op uw goden in eeuwige pracht,
Maar *ik* draag een zalig-verstervend geslacht!

(*Verschrikten loopen over den achtergrond heen en weder. Gejammer. Meer volk verzamelt zich tusschen de achterste zuïlen en treedt eindelijk vooruit*).

HET VOLK.

Wee! Wee!
De wereld gevloekt!
De goden verdwenen!

(Eenigen uit het koor, ophoudende met dansen, roepen):

Wee! Wee!

HET KOOR: *(voortgaande) (bij monde van de rei-voerster).*

En is de wereld ook gevloekt, zoo willen wij toch vroolijk zijn,
Want zoeter is gevloekte lust, dan ongevloekt-geleden pijn!

En o, gij dwazen, die om vloeken klaagt!
Wij hebben hier een hemel, ha! waarin men slechts naar
lust en wijn,
En niet naar ongevloektheid vraagt!

GEHEELE KOOR TEZAMEN.

O, zalig wie, o, zalig wie,
Met onbeschroomden tred daar in te treden waagt!

HET VOLK (*meêgesleept en zich mengend in den dans, die steeds geweldiger en toomeloozer wordt*).

De goden zijn verdwenen,
Een gek is, die ze zoekt!

(*Algemeen bacchanaal*).

HET KOOR: (*Reivoerster*).

De wellust is een waanzin, die zoet in bloed en ziel ons sloop,
En bliksem-hel naar buiten breekt, in nooit gedoofden
vlammen-doop,
Het gistend bloed verkeert tot wijn, —
De ziel, die zwelgt in stervens-zoet, verteert tot zaal'gen
sintel-hoop!

HET GEHEELE KOOR.

O, 's levens zoet verloop!
O, gift der goôn! o godlijk gif!
Wie wou niet zóó waanzinnig zijn?

MYRRHA.

Neem dan de gunsten, die goden u geven,
Goden ook vinden vernietiging zoet!
Blaas dan de glimmende vonken van 't leven
Aan tot een teugelloos-lichtenden gloed!

Iō! de vlammen! o, zonnen der zielen,
Wentelt in wellusten eeuwiglijk!
Mogen de menschen verblind voor hen knielen,
Wij zijn in glanzen den goden gelijk!

(Een priester treedt op).

REIVOERSTER.

En ziet, ziet!
Nauw is het woord aan de lippen ontvloôn,
Treedt reeds een dienaar der goden tot goôn!

GEHEELE KOOR.

Wijden wij hem in ons godlijk vermaak...!
Hemelsche goedheid staat hemelschen schoon!
En opdat niemand ons voornemen laak:
Menschen en goden vermengden zich vaak!

REIVOERSTER: *(tot den priester tredende).*

Vreedzame sterfling!

PRIESTER.

Weet gij, verdwaasden, dat gij op uw graven danst,
Wijl fel, gelijk een tijger, die zijn prooi belaagt,
Het godlijk zwaard der wraak uw schuldig voorhoofd dreigt?

REIVOERSTER.

O, schennende priester! die goden dorst honen,
Vernaamt gij, hoe goden beleediging loonen?

GEHEELE KOOR: *(hem aangrijpende en dwingende tot dansen.)*

Zij storten den zondaar in gistenden gloed,
Zij sleepen hem mede met warlenden spoed,
Zij zwaaien en gieren, en draaien en zwieren,
En doen hem de feesten der goden meê vieren!

DE PRIESTER: (*met verstikte stem*).

Laat af, laat af van 't god-geheiligd hoofd!

REIVOERSTER.

O, vlechten wij, zusters, de dartlende reien!
De wereld zal zuchten, daar *wij* ons vermeien....
Maar wàt gaan ons zuchtende werelden aan?
De goden zien lachend een wereld vergaan!

DE PRIESTER: (*zich trachtende los te wringen*).

O, deze wereld zàl vergaan! Ik vlóek u....

REIVOERSTER.

Ik neem dien vloek met lachen! Nu heel de wereld is gevloekt,
Wordt een gevloekte God ook licht bij 't andre vloekental geboekt....!
En dan, gij, domme, meê-gevloekte dienaar, zeg!
Wat toch zijn vloeken voor een God, die zelf zijn vreugd in vloeken zoekt?

GEHEELE KOOR.

Neen! met den mensch zich-zelven vloekt,
Want zonder wereld is geen delgend God,
En goden deelen willoos 's werelds lot.

REIVOERSTER.

Moge de dood dan geen goden verschoonen,
Kunnen wij godlijk de dooden toch honen!

KOOR. VOLK.

Van slechten en braven, van vrijen en slaven,
Wij dansen wellustig op molmende graven!
Wij dansen op graven, met schimpenden tred,
En dalen, al dansend,
En dalen gevoelloos in 't eeuwige bed!

(Gedurende de laatste strophen is het langzamerhand donkerder geworden. Thans donder en bliksem).

HET KOOR: *(ontzet ophoudende).*

O! o!

DE PRIESTER.

Ha!

HET KOOR.

Machtige Zeus!
O, wend van ons
Uw delgenden bliksem!

KOOR EN VOLK *(allen te zamen geknield).*

Wij knielen! wij knielen!

DE PRIESTER (*die snel los gelaten is*).

O, deze vloek zal al-geweldig wezen,
Dien ik u slingren ga in 't bleek gelaat,
Dat marmerkleur tot kleurloos marmer stolt,
En stom-geslagen lippen vruchtloos trachten,
Een naam te staamlen voor een naamloos leed!

ALLEN TEZAMEN.

Wee ons! wee ons!

DE PRIESTER.

Want niet te binden is de toorn des Hemels,
Die, in zijn dienaar, Zich geschonden ziet,
En rampen regent hij op 't heilloos hoofd,
Van die zich aan zijn zienlijk deel vergrijpen!
Hoor dan, hoe u door mij de Godheid doemt!
En zoo gij, zonder lust, of licht, of hoop,
Het lijf gekweld door ongeneesbre kwalen,
De ziel verláten, uitgedoofd, verplet, —
Vóor u de grafkuil slechts, die schriklijk wenkt,
Een poort tot nieuwen, eindeloozen jammer —
Indien gij, zóó geslagen, tóch nog meent,

Dat goden-dienaars spot der menschen zijn.......
Neem nog *mijn* vloek, zoo menschen-vloeken baten!
Ik vloek u allen.....!

ALLEN: (*in de reden vallende*).

Wee! wee!

REIVOERSTER.

Verpletter mij nu met Uw bliksems, Heer!
Laat op mijn hoofd Uw donderwolken los!

GEHEELE KOOR.

Stort, Almacht! uit Uw toorn op ons, onmachtgen!

ALLEN.

Wee! wee!

DE PRIESTER.

Ik vloek....

HET KOOR.

O, wend dat woord! (*bliksem en donder*).
Want de vervulling gaat den vloek vooraf....!

(*Donder en bliksem*).

ALLEN, VOLK EN KOOR.

Wij kruipen! wij kruipen!

(*Een oogenblik stilte; het onweder trekt rommelende af*).

HET KOOR: *(evenals al de anderen, behalve de Priester, geknield).*

God der gruwlen, God van wraken
Zijt Gij voor wie U verzaken,
Voor Uw aardsche macht niet blaken,
U geen zielen-offers biên!

Plettend wie U durven tarten,
Dompelt Gij een duizend harten,
O, mijn God! in felle smarten,
Die geen sterfling mag ontvliên.

HET VOLK.

Maar wie, met bebloede zielen,
Waar Uw slagen slechts op vielen,
Voor U, Nooit-Geziene, knielen,
Zullen Uw genade zien!

HET KOOR.

Allen, die zichzelf verbrijzen,
Zullen eenmaal bij U wonen...!
Allen, die Uw goedheid prijzen,
Schoon Gij hen met haat woudt loonen,
God! zij zijn de ware wijzen!

HET VOLK.

Want Uw macht is niet te meten,
En uw weg is niet te weten,
En wij zijn in Uwe hand!
En een vonk in onweêrsvlagen,
Her-en-der-waarts heen-gedragen,
Is het ijdele verstand,
Dat niet naar Uw wil komt vragen!

KOOR EN VOLK *(allen te zamen).*

Heil ons dan, dat wij gelooven,
Eigen wil en geest-kracht dooven,
U tot ononthoudbren lof!
Heil ons, dat wij willig boeten,
Door Uw hand geslagen, wroeten,
Dank nog staamlend, in het stof!

(Eenige oogenblikken eer-betooning).

KOOR: *(bij de derde strophe opstaande, gevolgd door de anderen)*

Uit alle deze zielen is menig bange zucht,
O, God van duizend ooren! gestegen in de lucht...!
En menig rauwe krete heeft, in dees droeven stond,
Tot U zich op-gewrongen uit menig bleeken mond.

Maar mogen ook Uw ooren van wellust zijn vervuld,
Zal Uwe hand wel wisschen de nooit-gewischte schuld?
O, God van duizend handen! geen enkle, die daar wischt,
Schoon ik, met rijke gaven, die allen vullen wist!

Den grondeloozen afgrond, wie delgt hem, daar hij gaapt,
En wie zal *U* verzaden, die eindloos offers raapt?
Maar werpen wij, getroost toch, den druppel in de zee,
O, God van duizend oogen! Gij telt ook drupplen mee...!

(Allen, opgestaan zijnde en zich geördend hebbende, met den priester aan het hoofd, verwijderen zich met de volgende woorden).

Wij treden den weg, dien zij allen betreden,
Wie vrouwlijke schoot in het leven hier liet;
Wij bidden de Machten, met fluistrende beden,
»O weiger ons offer, ons weinige, niet!"

Uit banden van 't duister, tot duister geschapen,
O, schenk ons de ruste, die 't duister nog biedt;
Het dolen vermoeit ons, en sterven en slapen
Vermindren de matheid der levenden niet....

Gezegende nachten! o, rustlooze dagen!
De goden zijn stormen, de mensch is het riet;
En droefnis der menschen is godlijk behagen,
En smarten verteederen smartloozen niet....

(Uit de verte).

Wij treden den weg, dien zij allen betreden,
Wie vrouwlijke schoot in het leven hier liet;
Wij bidden de Machten, met fluistrende beden:
»O weiger ons offer, ons weinige, niet!"

Eerste Zang.

Okéanos, de wondre Okéanos,
Hij, de eerst-geborene van donkere Aard
En heldren Hemel, ouder dan de Nacht,
Maar jong als 't Licht, en als de Scheemring schoon, —
Met blonde lokken als de Dageraad, —
Wanneer het eerste zonlicht, zonder zon,
Het eerste gele wolkje gouden zoomt —
En oogen, blauwende in dien glans en dauw
Zoo zacht, waar 't matte paarlemoêr meê speelt, —
De laatste Titan lag aan Othrys' helling,
En zag, in mijm'ring, naar de hooge zon
En Hyperion, tronende in den gloed.

Want heel het hoog-opstormende geslacht
Der donkre Oeraniönen was gevallen,
Uit-één-gebliksemd door de hand van Zeus!

De Goden zaten op hun tronen, de één
Zóo ver van d'ander, in een halven kring,
Als, hier op aarde, in 't laatste licht der zon,
Alom-gezien, de steigerende toppen
Der Alpen zich verheffen heinde en veer....
Een ieglijk heerscher in zijn eigen rijk
En omtrek, oppermachtig en alleen,
Groot met den diadeem van eigen licht
En eigen duister, maar toch állen saam
Eén volk, één grootheid, ééne heerschappij.
Zóo ook de goden in hun hoogen raad,
En, schoon de ruimte tusschen troon en troon
Den sterfling zou verscheem'ren in 't verschiet,
Tóch kon een ieglijk, zonder dat hij rees,
Den beker reiken, aan wie 't naast hem zat.

En over heel den wijden omme-trek
Dier eindelooze hallen gloeide en hing

Hun innerlijkste godheid, diep en stil,
Als over de aarde een zonnig lente-weder.
Maar de Titans stonden
En staarden zwijgend naar Olympos' kruin
En klaren dag, waar Zeus, in 't licht gezeten
Van jonge majesteit, zijne oogen sloeg
De wereld dóór, en dacht — of hij de hand,
In gloed moest heffen, naar dien dollen nacht,
Heen-dwarlende in den schok, òf zorgeloos,
Met heel het heir der licht-geschoeide goden,
Opwieken zou naar hooger heemlen vreê:
Want zoeter Hem één eeuwig-lichte dag,
Door geene heugenis van wee beschaduwd,
Dan honderd nachten, als een sluier, scheurend
Voor d' enklen op-slag van Zijn aangezicht.
Zóo Zeus, en om Zijn gouden troon weerklonk
Een heldre lach, uit open lippen, dauwend
Van nektar-droppen en den laatsten kus.
Want, in de scheemring op Zijn hel gelaat,
Las Kupris 't peinzen van Zijn ziel, en zóo
Waar' nu de dartle stoet, in zachte zwiering,

Omhoog-gewiegeld als een zomer-droom,
Vèr-weg voor de oogen van dat log geslacht, —
En de aarde, domm'lend onder Kronos' druk
En langzaam zinkende in haar laatsten slaap,
Zou lang reeds, dolend in den andren drom
Der doode zonnen, door den al-nacht wanken.

Zij stonden allen, dekkende Othrys' rug,
Met dichte drommen en de gansche teelt
Van honderd eeuwen, dreigende in den nacht
Min zwart: zooals een woud en zwarte klomp
Van zware zuilen, reikende in het ruim
Zóó hoog, dat Othrys' allerhoogste top
Neer-dook en zonk; maar plotsling, boven allen,
Hief wentelend het dof geloei zich op
Uit duizend boezems, dat, naar flauwer verten,
De starren deinsden in het hol heelal.

De uit hoog-gehouden vuist geklonken rosse,
Reuzige slang doorslingerde de lucht
Ver-heen, tot waar hij Koios kliefde in 't hoofd,

Dat ruggelings de God, met breeden zwaai,
Heenkantelde in het ijle....
Een donkre rotsen-regen, blok bij blok,
Vloog door de wijde lucht, in logge dwarr'ling
Neer-ploffend voor Zeus' voet, en waar 't gebergte
Zijn harde hellingen in de' afgrond zond,
Bonsden zij op en neer met doffen dreun,
Van diep in diep, tot de ongepeilde krochten,
Waar nooit een straal van 't godlijk licht in drong,
Dat de echo's, eindeloos op rots en wand
Weer-dondrend, rilden door Olympos' romp,
Van schicht op schicht, en, klimmend tot de kammen,
Zeus' eeuwgen zetel op zijn grondvest schokten....

Toen werd het stiller in der goden stoet,
Want de altijd-snappende Afrodite zweeg:
Zij zag zich-zelve, in 't goud haars bekers, bleek,
En borg, beschaamd, in de' opgeheven sluier,

Haar nooit-bewolkt gelaat en vale trekken....
Toen, als een vliet, die van de rotsen stort,
Zóó ging een ruischen door de rijen der
Lach-lievende Kroniden, klaar en luid!

Tweede Zang.

Het zachte lichten van hun glimlach vloeit,
Als heldere muziek, door al de lucht
En klaart de diepten van den afgrond òp
Boven hun hoofden, waar de Chaos gaapt,
Wanneer zij, van des bekers rand, slechts even
't Gelaat verheffend, naar den schenker zien.
De blonde schenker, Ganymedes, hij,
Schoon als een dageraad en even jong,
Hel in het zonlicht van zijn lokken-val.
Zeus' wijd-gewiekte vogel, telken-nacht,
Droeg 't sluimerende kind, met krachtgen klauw
Van de aarde omhoog door 't starre-licht azuur,
Boven de sterren en het licht der maan,
Tot waar de jonge Goden-stoet haar stoel
Gevest had, na der Oeraniden val.

Hij was een kind der menschen, opgevoed
Bij menschen, en als menschen sterfelijk.
Bij vroegen uchtend ging hij uit, wen nauw
Der bergen toppen in de scheemring grauwden,
En, wen het vlottend rood des hemels straks,
In bloed'ge vlokken, viel op 't vale weiland,
Dat, verder naar het West, in mist verliep,
Voerde hij reeds, met vluggen tred, en dreef,
Op velerhande wijzen zijner fluit,
Zijn willig-volgend vee langs 't bochtig pad,
Dat zachtjes-hellend naar het hoog-land leidde.
En als de zon dan op het hoogste stond,
En heel de stralend-helle middag-lucht
Gloeiende neerhing over 't stille veld,
En 't wijd-uitgrazend vee zich, langzaam,
De een na de ander, had ter-neer-gevleid in 't gras,
Tot niets zich meer bewoog, dan zocht ook hij,
Met achteloozen tred, in 't naaste lommer,
Een ongestoorde rust — en lag, en sliep....

En als soms, bij geval, een sluwe Faun
Of wilde Sater, op dat zelfde pad
Geraakt, behoedzaam, met de hand, de takken
Uit-één-schoof, en twee fonklende oogen gluurden
Door 't donker-groen geblaart', dan dacht die wel,
Verrast door de' aanblik van dat schoon gelaat,
Dat in die schemering als dag-licht gloorde,
Een jongen God te zien, een zoon van Zeus,
Hermes of Phoibos-zelf, en tripte verder.

Maar, sliep hij langer dan 't zijn vee geviel,
Zijn speelgenooten in de groene weide,
Dan kwam, met zachten tred, zijn lieflings-lam
En lekte hem de handen, waar hij lag;
Tot hij, ontwaakt, met éénen vluggen sprong
Zich hief, en stond, en door de struiken stoof
In 't volle zonlicht: daar liep alles dan,
Op 't luide roepen van zijn heldre stem,
Van heinde en verre naar den meester saam,
In dolleren galop of staat'gen tred.
Dan was het feest-tij in het open veld.

Het jonge broedsel huppelde aan zijn zij,
Of joegen, op zijn spoor, in wilde vaart,
En vloden voor hem heen en keerden weer.
Dan zette hij de vingers aan de lippen
Op 't smalle fluitje, dat hij zelf in 't riet,
Met vlugge hand, zich sneed, zoo Pan verzon,
En danste vóór op 't mollige tapijt,
Naar de effen maat van eigene muziek,
En heel dat jonge volkje met hem mee,
Vroolijke kalvren en het blonde lam.
Of wel, hij zat ter-neer in de onbewogen
En effen schaduw van een eenzame' eik, —
Maar alles daar-om-heen was zonne-licht —
En blies hun aller-hande liedjes voor,
En zong daarbij van blijden zomer-tijd,
Van, lange dagen, in het geurend gras,
Roerloos te droomen onder blauwe lucht;
En hoe de God, die door de weiden gaat,
Wanneer het middag is en alles rust,
Iedere kudde met haar leids-man kent,
En ook een God is voor het makke vee.

Zonk dan de zon wat lager naar de kim,
Dan leek de weide een vasten-avond-klucht,
Vol grappen en grimassen van door-een
Buitlende kalvren met het logge schaap,
Drok-galoppeerend, onder zacht geblaat,
Terwijl een rei van witte geitjes danste
Een wulpsche menuet in de avond-zon.

Maar de oude koeien, wien de wufte zin
Voor hooge sprongen en on-nut gehol
Reeds lang verging voor 't zuivere genot
Van 't kalm en lang herkauwen in de zon --
Zij stonden, met aandachtig oor, van ver,
Of lagen, luistrend, om hem heen, heel stil,
En wie het naaste lag, die legde soms
Zijn grooten, trouwen kop op zijne knie,
En keek... met half-geloken oog... en sliep
Zoo, zachtjes, bij die zoete tonen in.

Zoo liepen de uren, tot het groote Licht,

Met zachte zwiering vallende op de kim,
Als roerloos poosde en, één en oogenblik,
Den rijzende' avond, in haar wijde wade
En raggen sluier, dien zij voor zich breidde,
Met donker-gloeiend aan-zicht tegen-zag.

Dan liep hij reeds, met lichte stappen, aan
Achter zijn zachtjes-dravend vee, en dreef
Ze 't ver-uit-glooiende geheuvelte af,
Recht op het Westen en dien wijden gloed,
En zag die schoft'ge flanken, in hun zwaai
En logge schomm'ling, en de halve maan
Der hoorns, zich teekenend met scherpen trek
Tegen dien verren achter-grond van goud,
Als donkre schimmen in een zee van licht.
Zoo sleet hij zijne dagen bij het vee,
En was, als onder kinderen, een kind....

En zóo zag Zeus hem.

De Vader aller goden zat alleen,
Omhoog op zijnen troon, en wierp zijn blikken,

Zijn lustelooze blikken door 't heelal,
Het eerst, wijl 't allernaast, naar de aarde, dansend
Door 't zonnig lucht-ruim, op de blijde maat
Van 't eigen vroolijk harte, en óveral,
Op bergen en in dalen, was er licht.
Verbaasd en droevig sprak de Vader dus:
»Wee mij, de dansen van dien áardschen knaap
Zijn bitter. 't Is mij, of die rassche voet,
Met iedren val, mij op het harte trapt...
Wee, hebben menschen dan een goden-ziel,
En kunnen goden slechts rampzalig zijn?
Wij treuren op het eeuwig feest-getij
En sleepen dees onsterfelijken last
Der leden, moeizaam, door de dagen voort,
Wijl stervelingen, uit het stof der aard
Omhoog-gewassen tot een schim, zich tooien,
En hupp'len neuriend over de' eigen grond,
Die heel hun toekomst in haar schoot besluit,
De stomme graven en hun diep geheim.
O, om-te-weenen wonder-blij geslacht,
Met dood rond-om zich, in zich, onder zich,

Die tóch den dag, die opkomt in het Oost,
Toe-roepen: »Wees gegroet, o heil'ge dag!"
En als hij, bleeker van zijn langen tocht,
In 't West verzinkt, zacht zeggen: »Gij waart schoon."

Derde Zang.

En, toen hij stond op de allerhoogste treê
Des hoogsten troons, waarop Zeus-zelf gezeten,
Hoog boven allen, óver allen zag,
En over allen heen, door alle heem'len
Naar de áarde, ontwakend uit haar ouden droom
Tot eerste jeugd en schoonheid, en den vluggen
Rhythmischen rei-dans in bebloemde stool,
Tot waar zijn blik zich in het diep verloor
Des aethers en de blauwe wereld-einden, —
Toen dáar dan Ganymedes schuchter stond,
Bevend van eerbied voor dien hoogsten God,
Hoog boven allen tot Gods knieën reikend,
En hij hem dan, met half-gebogen hoofd,
Den gouden beker in de hand gaf, golfden
Zijn zware, blonde lokken langs het kleed,
Dat purper-plooiend op Zeus' voeten viel.

En deze lachte zacht, en, wijl hij dronk,
Rustte zijn rechter op dat teêre hoofd,
Zijn rosse rechter, die den bliksem vatte,
Toen hij God Koios heen-sloeg in het ijle:
»O, Schoonheid, Schoonheid, waar ik zelf van leef,
Gij, die geen God zijt, maar der Goden Kroon,
Oók stervelingen gaaft ge een schijn om 't hoofd!"
Zóo Zeus, en dronk gelijk der Goden God.

Maar Hera hield niet van der schoonheid roem,
Als Zeus die prees. Zoo wachtte zij zijn komst
En nam hem norsch, met half-gewend gelaat,
Den beker uit de handen, snel en ruw,
En liet hem vallen, met een heldren slag,
Op 't voetstuk van haar zetel, goud op goud,
Dat wild op eens een donker-roode stroom
Langs alle treden schoot, totdat hij lag
Op de allerlaatste, en daar allengs vervloeide
In tal van druppen, spattende op den vloer.
En alle goden zagen angstig op....

Maar zij zag verre naar een wreeden droom,
En dacht rood bloed te zien, en zei zeer zacht:
„O, mocht uw hoofd, uw teeder, lokkig hoofd
Zóo luid eens vallen op dit hard metaal,
Vóor mijne voeten, als dat gouden vat!"
En lachend hief zij zich, en in hare oogen,
Haar groot-klare oogen, gloeide een donkre vreugd,
Terwijl zij, achterwaarts-gewend, haar hand
Bewoog, en riep met helle stem: »Mijn Hebe,
Gij, jongste mijner dienaressen, kom!
En reik me een nieuwen beker, boordevol,
Want in mij rijst een wondervreemde vreugd:
Dien eersten plengden wij te zamen, Ik
En Ganymedes, beiden met een beê.
Hij, sterfling, smeekte van zijn liefsten God,
Wie 't zij, vervulling van zijn diersten wensch....
Maar Ik, de Hoogste Godheid, arme! Ik heb
Geen enkle godheid, die mijn beden hoort.
Ja, één, de Moira.... Háar bad Ik. Zij ziet
Naar plengingen van tranen, noch van wijn,
Zij doet slechts, wijl het moet, en alles wat

Geschiedt, het moet geschieden, wijl Zij wil.
Zij is onwrikbaar en Zij hoort mijn woord,
Want Zij schrijft nimmer in Haar Eeuwge Wet
De dwaze wenschen van dees ijdlen knaap,
Al waar' de godheid, die hem lieft, Zeus zelf."

En, zegevierend, zag zij op naar Zeus.
Zeus dacht aan 't ordnen van der aarde staat.

Maar Ganymedes, al dien tijd, stond stil
Ter zelfder plek, aan Hera's fieren voet,
En dacht aan de aarde en 't verre vaderhuis,
En zei voor zich alleen: »Is dit een droom?
O, bange droom, zoo kan ik immers wel,
Wanneer ik wil, met éénen forschen zwaai
Ontwaken en mijn oogen opslaan, en
Rondom mij zien, of alles nog zoo is
Als gister-avond, toen ik slapen ging.
Of, zoo het donker is en alles stil,
Dan tòch wel voelen naar mijn trouwen hond,

Die alle nachten naast mij ligt, terwijl
Zijn warme, ruige kop mijn wangen raakt.
Maar ach, ik kan niet...."

En hij weende zacht.

. . . .

. . . .

En Hebe stond en toefde, een bevend beeld,
Noch hief naar Zeus het bukkende gelaat,
Bleekend en blozend in dat wondre licht,
Den glimlach van dien eeuwig-milden mond.

Het was die zelfde lach, maar zachter schier,
Die, half verheeld, toch zooveel zaligs spelde,
Een verre wereld van onnoembre weelde,
Een dageraad van on-uitspreeklijk heil,
Waarmee hij Hera won, en op zijn sponde
Haar kalme leden-pracht tot dartlen dwong,
Waarmee hij de aardsche vrouwen, de een na de ander,
Omwikkelde, en, ze bannend aan de plek,
Langzaam haar oogen optoog tot de zijne,
Totdat zij, bleek en op haar voeten wanklend,
In ademloos bedwelmen de armen strekten,
En in Zijn armen om verniet'ging vloden,
Het hoofd verbergend aan zijn goden-borst.

. . . .

Gelijk een bloem, bij avond, nauw beweegt,
Maar, in de windlooze atmosfeer, zich heft,
Klaar-schijnend op het kristallijn der lucht,
Rees Afrodite vóór 't onmeetlijk ruim
Van licht, dat óm haar was, één reine eindlóósheid,
En danste zacht, maar danste niet, bewogen
Maar even door het beven van haar ziel,
En wat daar schoonst in school. Zóo staat een kindje
Des ochtends in den zon-schijn en 't blond hoofdje,
Nog droomrig, weet niet wat dat vreemds beduidt,
Dat heel zoo anders is, als al wat 's nachts was.

Zeus zag 't, en stond, en op zijn oogen viel
En op zijn ziel, de halfgeheven slip
Terug: maar in zijn binnenst gloeide een drang,
Een groote drang naar daden, en hij sprak:
„O harten, wufter dan de lichte pluim,
„Die op den adem vaart des winds! O hoofden,
„Bekranst met rozen, waar de lauwer voegt!"

Zooals wanneer, bij starrenloozen nacht,
In 't stormig herfstgetij, de wilde orkaan
Loei-davert door de rondom-donkre ruimt...
Men ziet niets, hoort slechts 't donderend geklots
Der waatren en het klagelijk getier
Des nacht-gods rukken door het gierend want;
Tot dan op eens de bliksem zikzakt snel
Langs 't zwarte uitspansel wijd en flikkrend zet
Den heelen hemel in een vloed van licht....

SAPPHO.

DRAMATISCH FRAGMENT.

(VóoR SAPPHO'S HUIS, MET EEN BEELD VAN AFRODITE.)

ANTHEIA

O, lieve, milde straal van 't eerste morgen-licht,
Antheia groet met lachjes, als voorheen, u niet,
Toen nog de dauw des levens op haar wangen lag,
In 't hart der hope zangerige vogel zat;
Maar sinds Alkaios, als een droom bij dag, verscheen
En 't lokkig hoofd voor Sappho naar zijn luite neeg,
Werd Kupris Sappho's dienaresse een bleeke god.
O, pijn!

Ik zag, ik zag, hoe beider blik begeerig gleed
Langs 't welig ronden van der leden jongen bloei,
Tot elk dan, de' andren treffend, om het hoogste bad...
En 'k dacht aan dood, maar kòn niet, want dat gods-gelaat
Scheen mij te schoon, dat aardsche hand het delgen zou.
Zoo droeg ik, leed ik, zwijgend, en toen de ure kwam,

Toen.... spreidde ik zelf de sponde, die mijn jeugd verjoeg.
O, nachten, half doorwaakte, half verdroomde, waar
De droomen wreeder dan het gloeiendst waken zijn,
En tòch zoo dierbaar om dien enklen, ijdlen geur
Van zoete lippen, zoetre leden, zoetst van al
De ziel, die diep uit droomende oogen nederziet....
O, wie de ziel háárs levens op haar leden drukt!
Maar àl míjn nachten zijn een keten vuurs gelijk,
Die hel door 't scheemrend kruipen mijner dagen vlamt,
Een gloênde hoofd-band zijn zij, die mijn slapen klemt,
Waar elke dag, als koele drup, op nedervalt.
En tòch, wat ween ik? Hoor ik 's nachts Alkaios niet,
Hem zelf, die, weenend, bij dees zelfde zuilen zit
En »Sappho" roept in 't donker, die in 't donker lacht
En vaster de armen om haar slanken Phaon slaat!
Maar HIJ waant, de arme Alkaios, dat der Muzen koor
Haar zoetste liedren sluimerende Sappho leert
En Phoibos-zelf den zeven-stemmgen zang geleidt.

Wat baatte 'et, zoo 'k den sluier van haar schande sloeg?
Want liever is hem Sappho dan der waarheid woord,

En hooger staat zij vóór hem dan der goden troon,
En smetteloozer dunkt ze 'm door der wereld waan.
Stil!
De tijd zal, talmend, treffen als de snelste slag,
En géen der vier ontvlieden aan der liefde vloek.

Nu brengen we onze beden, met geheven hand,
En strenglen roos en mirten voor Háar eeuwig hoofd,
Die lacht van verre en sterfelijke zielen doemt...
Helaas!
Der menschen Moeder kent der kindren harten niet,
En, schuim-geborene, is ze een kind op goden-stoel,
Dat, in het rechten, niet met de andre goden zit.

SAPPHO (*van binnen uit het huis*).

Phaon! Phaon!

PHAON (*haastig uit het huis komende*).

Heil!
Heil, goudene uchtend! Nachtelijken gloed ontvloôn,
Val ik, verlangend, voor uw jonge reinheid neêr!

O dauw, in 't dommlen, zachter dan der myrrhe damp,

O, geuren, zoeter dan der vlechten nardus-walm,
O, licht der zonne, zuiver als geen vrouwen-ziel,
Natuur! ik zoek, o, moeder, ú om redding aan!

ANTHEIA.

Ik groet, o, schoone Phaon, uw gezaligd hoofd!
Maar waarom toeft ge en klaagt het licht uw minne-leed,
Daar reeds de god zijn rossen naar den middag ment?

PHAON.

Een vrouw! — o, vrouw! en, komt gij, als uw zustren doen,
Met weeldrige oogen en der lusten dans in 't lijf,
Die 't merg der mannen drinken uit der zonde schaal?

ANTHEIA.

O, knaap! vergeet niet, dat ge een vrouw uw moeder noemt,
En de eerste weelde bij der vrouwen grootste vondt!

PHAON.

Der vrouwen grootste — zoo ge 't groote in gruwlen eert —
Zij-zelf is de eerste, waar mijn jonge ziel voor deinst!

ANTHEIA.

Zij, Sappho? strafloos zag geen sterflijk oog de zon...

PHAON.

Blind was ik... Die, daar, zeide 't zonneklaar mij aan...

ANTHEIA.

Wat toch? Dat dronken kindren niet als mannen doen?

PHAON.

ANTHEIA.

Der vrouwen wegen schijnen mannen wonderbaar,
En 't hart ziet weenend door het luchtig woord soms heen...

PHAON.

Maar waarheid staat den vrouwen als den mannen schoon,
En Sappho, Sáppho liegt niet in haar heerlijkheid!

Hoor, hoe zij sprak. Wij lagen in bewusten droom
En droomden, moede van den laatsten, langsten kus,
Toen eindlijk Sappho langs mijn warre lokken streek,
En sprak, me in de opene oogen ziende, en 'k voelde wel,
Hoe de andre hand zoo zachtkens naar mijn harte zocht,
Terwijl haar aêm verlangend op mijn lippen viel:
»Uwe oogen, Phaon, zijn als van Alkaios blauw,
Wijl ook uw lokken, donker, als de zijne, zijn!"
En kuste mij. Maar ik, in halve sluimring, vroeg:
»Mijn lief, wat meent ge en wat gaat mij Alkaios aan?

De kuische zanger mijmert aan der Muze voet,
Die telkens weer zijn marmer-koelen mond ontwijkt,
Daar ik de Muze, menschlijk, als een god, geniet!"
Nog was de scherts niet in den stillen nacht verruischt —
O, wie de wissling dier ontboeide trekken zag!
En wee, wie 't vonnis dier ontvlammende oogen trof,
Nog straks door 't waas van half-voldanen lust bedauwd!
Het was me, als glom des luchters gloed in scheemring weg,
En of Medusa 't brandend-bleek gelaat verhief,
Toen Sappho, siddrend, me als een ádder, van zich stiet,
En opwaarts zag, en hooger rees, en grooter scheen,
Terwijl de storm verdelgend van haar lippen vloog:
»O, blind geslacht der aardschen, dat het duister viert
En niet het kleppen van der goden wieken kent
Uit gang en gratie en der lippen goden-taal!
O, schande en smaad! Zoo waant gij, knaap, dat Sappho's ziel,
Op Sappho's schreden als een kromme slaaf zich rept
En úw bezoedling voor der heemlen hemel kiest?
Maar ik, ik zeg u, dat gij Sappho nimmer zaagt,

Maar slechts haar sluier, die u met haar schoonheid dekt,
Doch waar geen schemer van haars harten hart door schijnt!
Gij, gij begeerdet, wat uw sterflijk oog verstond,
En gij bezaat den boezem, dien ik velen gaf,
En u de lippen, waar ik meê om vrouwen dong!
Want alle zonden heb ik in hun zoet gekend,
En veler menschen schoonheid aan dit hart gevoeld
En ook het aardsche nam ik met een goden-maat:
Daar logen alle liefde is in haar diepsten grond,
En eenzaam ieder als zijn eigen god en graf,
En dwaas wie de armen over de' eeuwgen afgrond strekt!
O, nacht der wereld, gloënde nacht! Uw dwarrel dwingt,
En Sappho was geen droomende in der dartlen rei,
Maar nam den bloei des lichaams, eer ze 't harte sloeg!
Slechts één, één enkele, o, mijn ziel, voor éénen stond...
Doch hèm ook stiet ik neder in mijn majesteit,
Die, als een breede vlammenstorm, door 't leven ging....
De Moira zetelt midden in der Muzen koor,
En willig willoos, volg ik op des één'gen wil,
Die de' een'gen glans des eeuw'gen over de aarde spreidt."

REI.

Heerlijk is de dag in het Oosten opgeblonken,
'T Jeugdige licht overal
Zacht in breed-goudene vouwen neergezonken,
Breidt zich in fonkelenden val.

Mij ook is het licht in de loome ziel gevallen,
Waar 'k, in omhelzinge zoet,
Zag den eersten straal, hoe hij, schuivend door de hallen,
Zuil-voet bevloeide na voet.

XCIV.

Voor de Jongste generatie

Geslacht, dat was en thans verdwijnt, wees stil maar,
Raap niet dees vloeken, voor uw voet gestrooid, —
Verdorden zijt gij, zonder dat gij ooit
Hadt kunnen bloeien, schoon 't uw eigen wil waar.

Ik zal u allen, rakkers, op de bil maar
Zoo even meppen, knaapjes, die daar gooit
Naar 't Hoog Gebouw, dat door mijn Zuivren Wil daar
Staat, Monument van 't Hollandsch-volk, vermooid

Door Hem, die is ons aller Heer en Koning,
Hem, onbegrijplijk, tronend in 't Onstoflijk,
Ondenkbre Zijn, waarvoor geen naam noch woord is,

Dien ik belijd uit dees mijns diepsts Zijns Woning,
God, dien ik weet, dat, Die mij altijd schoort, is,
Tot waar al zielen schittren, onverdoflijk.

XCV.

Dit gansch geslacht is een verdoemenis geweest
Van leugenachtige en belachbre menschen,
Die zich-zelf vuillijk te genieten wenschen
En in den grond niets zijn dan een puur beest-

Zijn, Beesten, Beesten, die den puren geest
Verloochnen, doodend loochnen, maar ik ben ze
De baas, en zal ook tegen hèn zijn als een beest.
Zij allen zijn als kinderen, die drensen,

Waar ze alles krijgen kunnen, als ze maar
Geduldig zijn, en willig willen nemen
't Brood, dat uit Gods hand in hun handen valt.

Maar zij zijn allen trotsch, neen, trotsch niet, zwaar
Van giftige aardschheid, waar hun mond van lalt....
Maar God zal geen van dezen tot zich nemen.

XCVI.

Als bliksem-wolken gaan wij naast elkaêr,
De slagen vallen wederzijds als draken,
Die dondrend brullen, zonder ooit te raken,
Wijl zij niet wilden, schoon zij ook malkaêr

Dood-slaan vermochten. Als een statig paar
Vecht-koningen gaan wij, die 't Leven braken
Tot puin en mortel, en dan kalm en zwaar
Elkander vriendelijk de hand toe-staken.

Ons volk zal zijn een glorievolle schoonheid,
Staande onder al de volkeren als Eenig,
Die, dans-krioelend op dit wieblend aard-rond,

Zichzelf te-pletter-gooien in gewoonheid
Van duf begeeren naar wat gansch alleenig
Rust in de Hand van Hem, die me op dees aard zond.

XCVII.

Die al 't onechte en echte in zich vereenigt,
  Zijt Gij, geen mensch, geen duivel, god, maar waarlijk
  Representant des Duivels, al te baarlijk,
En zult zijn schrikbeeld voor de bonte menigt,

Die God en Duivel onbewust vereenigt,
  En wil zijn duivel, voor dat al, wat waarlijk
Slechts mensch wil zijn, en niet wil zijn gesteenigd
  Door 't slecht, dat is in elk mensch, en vervaarlijk

Kan rijzen tot een berg van gruwbre doemnis
  Van zich zelf en van andren, onverganklijk,
Wijl zij niet wilden weten dat wat goed is.

Ik zeg, doe dat, dat wat mijn eigen roem is,
Houd niet voor goed, dat wat des Duivels woede is
  En laat elk de' andren zijn vertrouwd aanhanklijk.

XCVIII.

Afdrukje, dat ik niet verkreeg, Gij zijt
Verloren, misschien wel, maar niet altijd, ofschoon
Ik niet precies weet, of dit is een hoon
Dan wel een mis-verstand, dat niet altijd

Bestaan zal, doch ik weet niet, of de tijd
Dit misverstand herstellen zal, o, loon
Mij zoetst voor al mijn vriendschap, die van tijd
Tot tijd fel opdringt, dan weer weg-gaat. Hoon

Zal ik niet spreken U, afdrukje, noch U, vriend, zoo vriendlijk,
Die steeds mij waart een vriend in 't êelst vermogen
Van steeds elkander te besaablen mogen.

Afdrukje mijn, niet mijn, niet zijn, 'k zal pogen,
U, fraai afdrukje, te verkrijgen. 't Pogen
Is schoon. Want dit afdrukje is mij zeer dienlijk.

XCIX.

LIEDJE.

Wie zijn eigen pracht begrijpt,
Kan dees aard' verdragen,
Zal niet, wat ook tracht of grijpt,
In zijn vaart vertsagen.
Alles rolt en alles valt,
Alles duurt een poos maar,
Slechts wie niet dees lach begrijpt,
Kan zijn aard verlagen.

C.

God vraagt niet naar knie-buigingen van hulde,
Maar neemt ze van 't devote schepsel aan;
God is zich-zelf, zich-zelf alleen, en aan
Hem hangen we, als kindre' aan een dicht-omhulde,

Begeerlijke geheimenis, die staan
Blijft, wat mensch-kind's geschreeuw de lucht vervulde...
Want wat de menschjes doen.... God, God zelf duldde
Hun klein en ziet met goedige oogen aan

Der wereld trotschlijk-idioot bewegen
Tegen Gods wil, dien ze in zich zelf wel voelen,
Omdat elk mensch voelt dat wat goed en kwaad is.

Laat dus elk mensch zijn met zich-zelf verlegen,
Opdat niet één mensch, buiten zijn bedoelen,
Niet in verdoemnis vall', waarvoor geen raad is.

CI.

Ik ben een zeer eenvoudig mensch, die doet
Dat wat hij mag en moet voor zijn geweten,
Wat niets is dan een zeer eenvoudig weten
Van dat wat echt is en niet ver mag wroete'

In der Menschheid echtst Zijn, 't geen, ongeweten,
Zou groeien tot een woud van overmoed,
Zou zijn het werk van wat vanéén gereten,
Zou zijn vloek-werk van wat gansch dood-gebloed

Kon zijn de vloek der absolute doemnis,
Daar ik g'loof een goed mensch te willen blijven,
Mij-zelf, dus Een, een mensch wiens eenge roem is,

Dat hij zich-zelf, zich-zelf slechts wil beklijven,
En niet wil zijn slacht-offer van een noodlot,
Dat hem ten slott' zou brenge' in doodsche doofpot.

CII.

O, smeerge keerl, o, vuil sujet, o, lafling!
Die mij dorst halen op dat Hunsch bureau,
Mij, die als ik niet sterk geweest was, zoo
U zou geslagen hebbe' om de ooren, lafling!

Niet 't arme volk, dat voor u staan moet, lafling,
Is strafbaar, maar gij-zelf, ellendge vloo,
Die springt op 't lijf ook van de rijken, bloo,
Daar zij niet weten, dat gij zijt een lafling.

Uw ambt is modderman, bruut idiootje,
(Gij, quasi-neef van Tideman) vuns klootje,
Hoe zaat ge onzinnig op uw dor bureau.

Gij lacht thans, of gij kies-pijn hebt, maar 'k zweer u
En niets dan wat ge u zelven aandoet, deere u,
Gij wordt bejuicht, belacht, bei door de Koo.

CIII.

O Holland, Holland, dat mij haat, omdat
Ik ben een eerlijk man, die houdt van vechten,
Niet voor mij-zelf, maar voor 't behoud van 't echte,
Dat ligt in elk land, ook in U, dat rechten

Wil, maar niet kan, op wat op U komt, Vat
Van zelf-verdiende doemnis. Roem is dat
Voor menschen, lijkend, maar niet zijnd, als spechten,
Neen, vuile haviken, die, moordens-zat

Zullen verscheure' ook uw landouwe' en mensch-volk,
Dat angstig dribbelt onder grauwe luchten,
En niet begrijpt, dat slechts een enkle wensch-wolk

Ten hemel stijgend, breed-gevoeld, met zuchten,
Des noods zou redden héél dit schoone kroon-land,
Dat in Gods handen is een heerlijk kroon-pand.

CIV.

O, Koningin van Holland, Vorstlijk Kind,
Dat houdt van dit Land heerlijk, en wil heerschen
Over Uw land en volk, dat door U meer zijn
Kan en zal zijn, als Gij maar 't Waar Woord vindt,
Dat al 't afzichtelijk' beschaamt en dus 't volk bindt
Tot één groot volk, — 'dat 't best uws volks met veerzen
Zal huldigen Uw kinderlijke kroon en weer zijn
Glorie hervinde in dat wat ons verbindt,
't Glorie-rijk Stamhuis van Oranje en 't Volk
Van Nêerland, dat gaapt ganschlijk naar vernietging
Zich-zelfs, daar 't wordt gezweept door 'n slechten nietling,
Een menschje, denkend niet, maar slechts bedachte.
Maar al die zullen zinken in een kolk,
Schoon zij ook 't bovenspit te houden trachten.

CV.

O, Menschen, vreest niet koningen of goden,
Maar vreest u-zelf, die gaat het Bodemlooze
Voorbij, schijn-statig, zonder blikke' of blozen,
Omdat gij dwaaslijk waant, dat al wat boden

U Hoogre Machten, niets zou zijn dan 't koozen
Licht-ijdlijk uws klein Zijns, omdat gij dooden
Zijt, niet naar 't vleesch, maar naar den geest, die nooden
Nooit heeft bij u, volk, vreemdlijk geesteloozen.

God slechts, die Is, is de Eenige, die kan
Van 't Goede, en 't Kwade, opdat het zich vereenig
Tot één groot daavrend-henenrollend dringen,
Make' één groot Rijk onwankelbaarlijk-eenig.
Dies laat elk onzer opstaan als een man,
Ook wie zich uit-spreekt in groot-heerlijk zingen.

CVI.

O, die domme schoenen
Staan den grond te zoenen,
Niet als Gorter kinderlijk,
Of van Eeden hinderlijk,
Maar toch steeds maar doen ze
Of ze zoenen. Boen ze
Van dees wereld al dit grut,
In dat ras zit niets geen fut.
Laat ze maar alarmen,
Smeeken om erbarmen,
Als ze 't maar konden, maar ze kunnen
Minder dan de Afghaanste Hunnen.
Alles wat dit ras verdient,
Is dat het als kellner dient,
Kellners zijn ten minste menschen,
Die iets gewoon-menschlijks wenschen,
Maar dit gansch ras al te gaar

Ligt als bacteriën in elkaar,
Zwaar van al hun sombre zijn en
Pogen om iets goeds te schijnen,
Maar zij zijn nooit iets geweest
Dan bacteriën, daarom feest,
Feest, gij vrienden, en laat nooit uit
Iets wat zoo al 't goede rooit uit.

CVII.

O, quasi-geniaal en manlijk willend,
Maar au-fond zwak en idioot-brutaal
Wezentje, kind-zwak, maar geen kind, die, vaal
In u-zelfs wezen, gaat, en schijnbaar tillend

Een hooge kracht gaat. Wezen, schijnbaar staal,
Maar ijzer bruut, dat dienen moog als villend
Werktuig van uw begeerten, vuillijk rillend.
Gij, aarts-verknoeier onzer schoone Taal,

Zult geene toekomst hebben van beroemdheid
In 't hart des Volks, dat klopt, en innig weet,
In onbewuste wijsheid, wat zijns rechts is,

Maar dat al stort in schandlijke verdoemdheid,
Dat wat schoon Holland voor zich-zelf vergeet,
En hoopt op lauwren, voor wat schijnbaar echt is.

CVIII.

Zij zouden knarsetanden, als ze nog
  Konden knarstanden, menschjes, die als bevers
  Zitte' in hun kleine holletjes, die toch
Niets zijn als een klein maakseltje van levers,

Niet van waarachtig levenden, die, och,
  Ook wel zijn moeten zwakke, ellendge bevers,
  Maar voor 't g'heimzinnig leven, Godzelf. Doch
Gij zijt als zwakke en arbeidzame wevers,

Neen, wevertjes, die in uw moeizaam trachten
Naar grootheids roem van uw verdoemlijke ikjes
Verspilt, wat gij nog hebben mocht aan krachten
Van waarlijk mensch-zijn, doch die slechts met prikjes
En likjes haspelen in haatlijk Beurs-doen,
Dat, wat echt' menschen met veel min gezeurs doen.

CIX.

Van Peutem is niets dan onwaardig aas
En Gorter niets dan een ellendig knoeier
Met Hollands taal, die hij meent zijn een dwaas-
Toevallig zijn. Hij, die gelijk een roeier

Door 't veilig Amstel-water, in 't schijn-waas
Van rustige onaantastbaarheid, gaat dwaas
Aan 't varen, en dan plotsling merkt, dat hij met haast
Ziet komen aan, met groote kracht, een boeier,

Een boeier, niet van sterke kracht, maar toch
Een schip, dat steeds zeilt tegen elke slechtheid
Van menschjes klein, die, zonder eenige echtheid,

Beweren, dat zij zijn de oprechte menschheid. Och,
Laat al die menschjes met elkaar zijn vrienden
En zijn wat nóóit kan voor elkander vrienden.

CX.

O, Gij, die draagt uw zelf-gewilde grootheid,
  Neen, ongewilde kleinheid, voor elks oogen,
  En zijt als kleine kinderen, die pogen
Iets onverdiends te rukken van de fijnheid

Der goedige ouders. Gij, die trapt de reinheid
  Des levens tot een droesem, gij, wier pogen
  Is handig slecht-zijn, zonder dat ooit oogen
U zien, daar waar ge afzichtlijk in een sloot leit

Van dwaas mensch-willen naar een overheersching
Van wat echt menschlijk en met Gods wil doorgaat
Te zijn een mensch, die vroom en stil, maar moedig
Begrijpt, dat hij zijn minderen niet voorgaat,
Maar mensch wil zijn, wel goed, heel goed, niet goedig.
Gij ziet geen deel van mij, mij, die dit veers zing.

CXI.

Wanmeenend menschje, dat wou zijn een dichter,
  Maar niets is als een klein-eerzuchtig ventje,
Maak u zelf, bid ik, toch een beetje lichter
  Van gansch onmenschlijke ijdelheidjes, krentjes
Voor uw valsch kinder-mondje, klein, vuil stichter-
tje eens onecht Rijks in ons lief Hollands borst,
  Die door u laf werd als Zij nooit zijn dorst.
  O, heel uw vuil begeeren doelt op centjes,
Die gij niet door een trouw-vast manlijk werken
Verdiend hebt, Gij, die altijd, altijd waart
  Een leugen in u-zelf, o, schijnbaar sterk,
  Maar zwak als 't veertje, dat op 's winds âem vaart,
Gij zijt de onzinnige usurpator van
Wat uw klein brein niet eens bevatten kan.

CXII.

Sterk kind, dat een sterk man zal zijn, geloof
En weet, dat ik voor u, als nood is, zorgen
Zal, als gij wilt met úw wil, wil, die borgen
Niet kan bij elk, omdat elkeen is doof

En blind voor 't waarlijk mensch-zijn. O, Geloof,
Dat ik ben een echt mensch, ondanks mijn worgen
Van wat 'k een slecht-mensch-zijn vind, al wat 'k morgen
Zal beez'men van den vloer, als 't is gekloofd

Door mij niet, maar door God, die al 't aardsch leven
Doorgrondt, en overziet, voor wien geen slechtheid
Bestaan kan, tijdlijk ja, wijl Hij geduldig

Aanschouwt der menschjes daadjes, en hun echtheid
Proeft tot het uiterste, tot Hij 't onschuldig
Kroost kiest, en laat al wat echt waar is leven.

CXIII.

Gij zijt een groot mensch, maar u-zelf te kennen
Verdoemt gij, ook de wereld, die gansch vreemd
Draait om u heen, en van elk mensch vervreemd
Blijft in zich-zelf der godheid beeld, waar mennend
De Godheid zelf, die, 't goede en 't kwade erkennend,
Gaat door de wereld als een half verheeld,
Maar altijd heelend beeld, schoon ook dom speelt
't Plebs, dat is 't beeld der godheid altijd schennend.

Ik zeg u, Pet, dat, als gij wilt 'n goed mensch zijn,
'k Zal zijn uw vriend in verzen en in daden,
Trots al die menschen, die niets als een pens zijn,
Neen, lens, waardoor vergrootend elk het mensch-zijn
Ziet als een ding afschuwlijk, dat zij smaden,
Schoon zij beginnen moesten met een-mensch-zijn.

CXIV.

Dees gansche weerld moest liggen op haar knieën
Voor mij niet, maar voor 't Hoogre, dat in mij
Niet gansch zit, gansch wit, maar dat zich door mij
Wil uiten, wijl 't zich wil, en dat elk biedend

Wat elk klein menschje slechts verlangt, toch vrij
Blijft voor zich-zelf van andren, schoon verrieden 't
De meesten, daar zij zich niet voelen blij,
Daar waar al 't goede is hun slechtheid bespiedend.

Der Godheid toorn is een geducht onweder,
Waarvoor wij állen beven moeten, schoon
Er onder ons zijn, die niet als een veder

Bewogen op der wereld wind, die teeder
Nooit, maar valsch-forsch tiert om den hoogsten ceder....
Maar al wat rein is, krijgt op 't eind een kroon.

CXV.

Het bloed stroomt door mijn aadren al-geweldig
En wil niet kalm zijn, schoon ik ook 't opdonderend
Bewegen tem tot beven van verwonderend
Zien naar mij-zelf, en naar 't meer dan geweldig

Rondwentlen dezer wereld, die verhonderend
Haar eeuwen-tal zal groeie' een groot-fier-heldig
Geslacht, waar dit geslacht op staar' bewonderend.
Maar al wat Ik zeg, is voor u niet geldig,

Voor ú, laf volk, dat groeit in gruwbre vunsheid
Van doods-verfoeilijk zelf-behage', en nooit meer
Kunt zijn waarachtig mensch, mensch. Mensch, die gooit neêr

God-zelf, en dus u-zelf zult de' afgrond delven,
Daar gij veel liever bij een meid met puns leit,
Dan zuiver mensch te wezen voor u zelven.

CXVI.

O, vreemd geslacht, dat zich in schijn Van-Eedent,
Maar toch wel in u zelf weet, dat hij niets
Is dan een laffelijk geworpen spiets
Naar dat wat hem jaloersch maakt, omdat rede en 't

Puurst mensch-gevoel veroordeelt als een niets,
Hem, die niets is als een mal-slecht, wanmeenend
Gedrocht, dat éént in zich, al wat verkleenend
Spuwt op 't bestaande als een verachtlijk niets.

Gij mensch zijt niets, zoo ge in u-zelf geen leeuw bent,
Een leeuw geweldig, die al 't aardsch krioelen
Doorziet en toch in uw zelfs zelf als sneeuw bent.
O, mensch, wees sterk, en wil, dat gij een leeuw zendt
Door al dat Volk, dat niets is als een eeuw-bent,
De mensch begint, daar waar hij puur gaat voelen.

CXVII.

Pet is een echt mensch, door zich zelf begrepen,
Als elk echt mensch is, die gevoelig woelend
In dit aardsch mensch-zijn, toch ten slotte voelend
Keert in zichzelf, zich voelend daar bij repen
Hem afgescheurd wordt 't Leven, waarop doelend
Elk slecht mensch andren is, die niets begrepen
Dan dat zij zuiverlijk voor zich zelf voelend
Willen zijn menschjes, door geen mensch benepen.
O, Mensch, die voelt en doet, als nooit vóór U kon
Een ander, schoon veel menschen voelen wilden
En konden, ook in diep gevoeld begeeren,
Zijn wat gij zijt thans, als zij even trilden,
Neen, huilen konden. O, dat ik een duw kon
U geven, menschjes, om u 't Zijnd te leeren.

CXVIII.

Zijn al-verdoemlijkst van afschuwl'ke jongetjes,
Van vuil-vies plebs-volkje in uw gruwb're steegjes,
Ik haat u niet, want gij zijt slechts als tongetjes,
Klappend laf-lamlijk, ventjes, o, beweeg je's

Een klein beetje echtjes, kindertjes, die bangetjes
Toch wilden sterk zijn, schoon zij zijn zoo leegjes
Als menschen ooit waren. Ik zeg u, leegje's
Niet voor u-zelf, maar voor dit mensch, wiens tangetjes

Zullen gaan knijpen in uw zwak vleesch, schendend,
Neen, schendend niet, maar absoluut vernietigend
Het leven, dat 's ook mij-zelf altijd wendend
Voor mij, die niets wil zijn als echt-sterk lever
In zich blij steeds, maar zich in zich vernietigend
Door al wat maar wil zijn een sterk werkgever.

CXIX.

Gij zijt een bruut en absoluut genieter
  Van 't heerlijk Leven, waar het zich maar aanbood, —
  Maar zoudt gij even willen worden schaamrood,
Omdat gij zijt bruut, absoluut verniet'ger

Van al het echte, dat naar u zich saamgooit
  Tot één groot mensch-zijn, — niet om te verdriet'gen
  Uw zwak, klein zelf, maar om u te verniet'gen,
U, mensch, die waart voor elk echt mensch een aanstoot,

Aanstootje afschuwlijk, die uw klein ikje aanhangt
  Als één verniet'gend doemen van u zelven.
    O, gij, die zijt een ijdeltuit afgrijslijk,

  Gij gaat u zelf een gruwbren afgrond delven,
Nu 'n Hollandsch volkje niets meer voor u aanvangt,
    Dan dat het vindt uw houdinkjes vrij prijslijk.

CXX.

Gij zijt een vuig en zich-zelf laf verknoeiend
Heerschertje in schijn op wat gij niet berekenen
Kunt, maar wel kondet, kind, als ge eerst afrekenen
Woudt met u-zelven, menschje, dat verfoeiend,

Van al 't goed, gaat naar 't slechte, en steeds maar roeiend
Naar 't lafst der laffe slechtheid, wil beteekenen
Iets voor u-zelf, klein menschje, dat maar groeiend
In uw slechtst slecht-zijn, doet, of er geen teekenen

Zijn in het brein van alle sterke menschen,
Dat gij verdoemd en dit geslacht onwaardig
Zijt in uw ijdelheidjes, klein-belachlijk,

Maar 'k zeg u, dat dit in een tijdstip hachlijk
Zal zijn voor u en voor uw ijdle wenschen,
Zwak boefje, echt zwakling, quasi-edelaardig.

CXXI.

Zwak-burgerlijk en laf-lief levend Bussum,
  Dat zijt een speel-vertrek voor slechte kinderen,
  Daarheen verwezen, wijl zij dan niet hinderen
Konden de echt-groote menschen. Zeg eens, lust je 'em,

Dees donderende vuist? Doe maar, of j' kust hem
  Met uw schijn-heilige gezicht, verslinderen
  Van al wat echt in menschborst is. Kom, sust je 'em,
Uw toorn maar, kleinen toorn, die niets dan hinderen

Kan aan uw eigen sufferige leventje
  Van zoetlijk-bedrijf'ge daagjes en slaperig
  Door-gezeurde avondjes, waar elk met gaperig

Gebaar iets tracht te zeggen van zijn streventje,
  Dat niets was als een spelletje, o, klein volkje,
  Dat ras verdwijnen zal als een ijl wolkje.

CXXII.

Quasi-geleerde, maar in waarheid leerend
Nooit iets van ú, noch van der wereld schoon-zijn,
Gij, die een klein, dom menschje zijt, ofschoon zijn
Aller–best Zijn begrijpen kon, vereerend.

De Al-macht van God, die in dees weerld ten toon Zijn
Heerlijkheid breidt, — waarvoor een elk, verneerend
Zijn eigen-zelf, moest willig willen zoon zijn,
Die op zijn knieën vallend, met verterend

Vuur in zijn binnen-binnenst, moest erkennend
Nederig zijn, moest weten, dat hij schennend
In woord en daad is 't Allerhoogste — Gij, verdoemlijk

Klein slechtaardje, dom doktertje, onbenoemlijk,
Dat, zoo ik hope met mijn beste wenschen,
Eens zal behooren tot de goede menschen.

CXXIII.

Albert Verweij, gij musculeus poëetken,
  Die 't Leven dorst te worgen bij des strots
  Diepst-inn'gen bloed-vloei, gij, onmenschlijk-trotsch,
Daarom NIET trotsch, gij, die, voor een klein veetken,

Eigenlijk gaan moest in een hard, ruig kleedken,
  Steeds boete-doende voor uw ijdlen trots, —
  Die schéen te wezen, maar niet wás, een rots, —
Ge dacht u-zelf te zijn een heel profeetken:

Tracht gij een mensch te worden, die stil-needrig
Hoort naar zijn eigen binnenst en Gods stem,
  Die altijd spreekt, schoon we ook, in ons onweedrig

Leven, ons laf-trotsch heffen tegen Hem,
Die Goed en Kwaad op de aarde zendt, en waarlijk
  Is liever een God goedig dan vervaarlijk.

CXXIV.

O, Herders-knaap, die bliest op zoete fluitjes,
Wie zijt gij wel, wie meent gij wel te wezen?
Een van die dichter-vorsten, die, vóór dezen,
Zongen hoog-uit, niet zoekend naar geluidjes,

Maar zich-zelf voelend in diep-innig vreezen
Voor hun-zelfs grootheid, op 't gelaat der luidjes,
Daarom-heen luistrend, heerlijk staand te lezen?
Gij, rijmertje achter uwe spiegel-ruitjes! —

Gij, allen, prinsjes, die u-zelf monarch waant
Om een hand-voll'tje nauw-artistisch snood-zijn,
— 'k Zeg hiér iets, wat gij ganschlijk nog niet argwaant —

't Gaat nú pas aan, gij laffe dekadentjes,
Laat andren werken in hun eenzaam groot-zijn,
Maar gaat zelf zoetlijk leven van uw rentjes!

CXXV.

»Genoeg thans heb ik lauweren getast
  Om mijne slapen«, sprak 't fameuse ventje,
Dat thans is dichter, filosoof en kwast,
  Terwijl hij vroeger was 't getapt studentje.

O, u-zelfs parodie, ik zeg u: wen je
  Toch wat aan 't Leven, dat daar staat rots-vast,
En kijk ook niet zoo angstig op een centje,
  Want dat is iets, wat heelemaal niet past

Bij uw gevierd en edelaardig schrijven,
  — Door 't volk g'applaudisseerd, zooals 't verdiende, —
    Over wat vrouwen, die gij niet begrijpt,
  Omdat zij zijn, meer dan gij-zelf zijt, ziende,
    En zien, dat gij nog zelfs niet zijt gerijpt
Tot een eerbiedig op-een-afstand-blijven.

CXXVI.

O, Dronkenen van Efraïm, waar 't feest is
  Van ijdelheid altijd, in laflijk konkelen
Der half-gegeten ziel, wier al-wat-geest-is
  Reeds lang zichzelf wrong in wanhopend kronkelen,

Daar zij niet méé verdoemd wou zijn. O, 't fonkelen,
  Helsch-oogig fonklen, van wat niets dan beest is,
'tBeest, valsch getooid met gruwbare karbonkelen
  Van Nijd en Haat, zooals 't altijd geweest is.

Gij zijt hoovaardig, niet hoogmoedig, klein geslacht,
  Dat niet genoeg heeft aan 't zich-zelf uitspreken,
    Schijnend, wat gij niet zijt, koninge' in porper....

  God-zelf zal uw vergulde scepters breken:
Door ijdelheid vergaat gij, eer gij 't dacht,
    Gij, die moest bukken voor elk simpel dorper!

CXXVII.

Ik zal u allen rechten, huich'lend vee,
  Dat thans langs Hollands recht-gebaande straten
  Loopt als een kuddetje, idioot-verwaten,
Gruwl'ke misdaad'gers, en veel volks loopt mee:

Omdat het Hollandsch Volk goed is, gelaten
  Mee-gaand met elk fraai-prater, die, te-vreê,
Laaglijk, in zijn-zelfs ijdelheid, kan praten,
  Of hij 't geluk in pacht had en de vree

Van dit groot Volk, dat nog zich-zelf kan blijven,
  Als het maar blijft, over het buigend hoofd,
    'n Vorstin gedoogen, Wie het kan beklijven
  In houw en trouw, hooglijk elkaar beloofd.
O, laat elk *dit* met *zijn* bloed onderschrijven!
Zoo niet, zal niets van dit Volk overblijven.

CXXVIII.

O, quasi-trotsch en 't edel hart hoog-dragend,
Tot nut des volks 't best uwer ziel weg-schenkend,
En voor dat volk zijn vrijheid durven-wagend,
Omdat ge 't Volk méer dan u-zelf gedenkend

Beweert te zijn, Gij, Heros, die zelfs krenkend
Het Hoogst Gezag dorst zijn, dat, 't niet verdragend,
U dreigde met de cel, 'dat gij vertsagend
Uw woorden matigdet, u meer bedenkend!

Gij, die al 't leed der Wereld zegt te voelen
En wilt verzachten 't, met uw ijdle praatjes
Van 's Werkmans Lot, — niet zonder 't klein bedoelen

Van met uw vrienden, hoog, als potentaatjes,
Te zitten same' eens.... Maar ik zeg: hoe gaat 't je 's,
Als een sterk man kalm weegt uw kleine daadjes?

CXXIX.

Laf lamlinkje, dat in uws diepsts, oneerlijk
En vuilst begeerlijk, onzienbre Stupratie
Van al wat goed is, en voor God staat heerlijk,
Liegt u-zelf heen, door 't uiterlijke en quasi-

Mannelijk doen, in dees weerld, waar met gratie
Devootlijk elk moest knielen voor de Facie
Gods-Zelfs, die onaantastbaar zit, maar teêrlijk
Hoort naar der menschen klaag-geschrei, die deerlijk

Roepen om God, vergeefs, wijl zij 't niet voelen,
Dat God te voelen niet is een bedoelen
Van zalig-zijn op aard', genieten eeuwiglijk,

Maar laat elk man, dat, wat hij kan, zijn: man,
En zich zelf stelle' op een groot-klaar bedoelen,
En om zich zelf een atmosfeer rein-sneeuwiglijk!

CXXX.

Neen, demokraat niet, (in den zin van Leider
  Des Volks) maar dier kindren hartstocht opzweepend
  Door woorden zonder zin, waaraan 't Volk slepend
Zich zelf poogt op te trekken, 't Volk, verbeider

Van een Toekomst door U, die zijt Verleider
  Van Holland's beste kracht, die 't niet begrepe' en 't
  Toch wel in hun innerlijk diepst Zijn weten 't,
Dat niet Gij zijt een magnifiek voorrijder

Van 't Hollandsch Volk, dat groot in zijn oprecht-zijn,
Vertrappen zal U, guichlaar! wen 't op 't uiterst
Zal zijn gekomen, als 't kàn komen, echt zijnd
Ten minste in hun trotschlijk opstaan als muiters, —
Maar gij, kwaëjongen, waar het volk om lacht,
Zult worden 't aller-aller-eerst geslacht....

CXXXI.

Gij zult niet, met een kroon op 't hoofd, in 't Rijk
Der Lettren zitten, na uw dood, verdwaasden,
Gij knutslaars ijdlijk, die alleen maar aasden
Om eens te zitten, niet voor 't Volk, te prijk

Voor boeren, die dan zouden zeggen: »Kijk,
Dat 's óók een knappe dichter, maar 'k bereik
Er niets van, met mijn dom hoofd, 't zijn verraasden,
Die liever zorgen moesten, dat zij kaasden.«

O, allen gij, die meent te zijn een dichter,
Maakt toch u-zelf een aantal ponden lichter,
En weet wel, dat onze echte kunst slechts daar staat,

Waar zij oprecht fier op haar beenen waar staat,
Weet toch, dat Uw taal slechts in MIJN hand 's veilig,
Wijl Zij slechts in MIJN hart is heilig, heilig!

CXXXII.

O, Durgerdammer redacteurtjes, loopt
Toch niet zoo langs in-kronkelige paadjes,
Gij, Durgerdammer, die uw voortgang koopt
Van allerhand' goedwillige primaatjes,

(Die zich-zelf Heeren wanen, wijl door gaatjes
Zij kijken meenen in deez' weerld, die loopt
Haar eigen gang) die op u-zelf slechts hoopt
En wildet zijn toekomst'ge potentaatjes

Van een denkbeeldgen, maar verdoembren volks-staat,
Verdoembaar, hoe? Omdat dan niet zou heerschen
't Volk, maar ook Gij niet, die gelijk een kolk staat

Voor 't Volk en voor U-zelf. O, dat de volks-haat
Van dit echt Hollandsch Volk u leere meer zien,
Dan wat gij, stoute kindren, kunt van veer zien!

CXXXIII.

O, Gij, die haakt naar 't eeuwiglijk-verdoemd-zijn,
  Verdoemd-zijn niet, en ook niet haakt, maar toch
  (Door uws diepst-innerlijken Zijns bedrog,
Dat echt verdoemd-zijn is een soort beroemd-zijn)

Waant niet, maar onbewust gelooft, dat toch
  Het in dees weerld eerbiediglijk geroemd-zijn
Is 't hoogst, waartoe een menschje, arm menschje, och, och,
  Zich heffen kan, in glorieuslijk poen-zijn....

O, Gij, die speelt, in absoluut brutaal-zijn,
Met u-zelf en met God en 's Levens fijn-zijn,
En 't aller-teêrste van der menschheid rein-zijn;
Gij, die tot alles zegt: »kom hier, betaal's mijn," —
Keert tot u in, erkennend uw in-schijn-zijn....
O, Slechte Kindren, wilt toch niet zóó klein zijn.

CXXXIV.

»Van 't Leven" is 't gebaar eens duivels, kijkend
Achter zich, arglistig, naar 't menschdom, dat hij
Had willen slaan in 't diepst hart, om zich wat vrij
Te maken van elk Mensch-zijn, wat ik lijkend

Weet zijn op Aap-zijn, Gij-zelf, Aap, die grijpend
Naar al 't echt-menschlijk', dacht te zijn Iets rijpend
Op U zelf staands, vervloekling, gij, die knijpend
Al 't echt goed gingt op de aard', de Aard' niet begrijpend!

O, gij, die niets kondt zijn dan een komeetje,
O, wereld, uit een hoogre weerld ontsprongen,
Maar dat niet velen kan het moeder-zonlicht,

Daar ge u zelf kinderlijk waandet voldongen
Planeet te zijn, of Zon-zelf, 'wijl ge als hond ligt
Bedelend gnieprig om een lekker beetje.

CXXXV.

O, Satan, 'k adoreer U, door mijn dolk-zwaard
Te mikken op uw ruige borst, en dán weer
Plots laten dalen naar uw buik, zoo 't kan weer,
Door 't vluglijk zwenken, naar den echten volks-aard,

En dan en dan en dan weer naar eens doll's aard
U op het rechte plekje, dat uw rol-staart
Verbergt, treffe' in 't diepst van uw doembaar valsch-aard-
-iglijk Zijn, van U, die steeds een snol waart!

Satan, Gij Zijt, en zijt in elk mensch machtig,
Elk naar de mate zijner mindere echtheid,
Echtheid, die kon in elk mensch zijn, gedachtig

Zich-zelfs diepst-zelf-zijns goddelijke oprechtheid,
Die kan en wil en moet en kan zich zelf zijn,
Maar mag niet pogen voor God-zelf Gewelf zijn....

CXXXVI.

O, sufferige menschjes, die gehad hebt
  Eéns in uw leven — 't kán zijn — 't flauw gevoelen
  Van wat een mensch kan zijn, als hij maar voelen
Niet wil, maar kan, dat, wat hij niet bedacht zegt

Om aardschen pronk zelf-zuchtig, gij, die lacht weg 't
  Puur menschlijk Zijn, dat zonder één bedoelen
  Van zich-groot-maken, gaat in een rein-koelen
Gang door de weerld, tot hij zich-zelf goê-nacht zegt,

In hoop van dan te ontwaken weer, wat-zondig
  Zeer zeker, maar toch hopend op het mensch-zijn
  Zich-zelfs waarachtiglijk. Ik, die geduldig

Het schoone in deze slechte wereld huldig,
  O, God, mocht dit mijn allerdiepste wensch zijn
  En blijven, tot Gij mij mijn lot verkondig'!

CXXXVII.

O, kereltje in uw regen-jassen-trots,
  Waarmee ge, als een barbaarsche potentaat,
  Durft fiertjes stappen door de Kalverstraat,
Met houten nek, en gelaat, bruut als rots,

Als waart ge een keerl, die op zijn pooten staat,
  Zijn eigen, en niet bukken wil voor Gods
  Geheimnis ondoorgrondbaar. — Maar gij plots
Zult merken, mensch te zijn NIET, surrogaat

Van het waarachtig Mensch-zijn, gij, die manlijk
Wilt zijn, en toch gekund hebt, met bedriegers,
Te knoeien tegen mij, die 't heel plan dóórzag,
Toen 'k was ten doode ziek. O, schandlijk, schandlijk....
Staan tegen Mij op, als brutale liegers,
Tegen dit mensch, die heel dit tijd-perk vóór-zag....

CXXXVIII.

Onschuldig op des Levens golven deinen
  Laten moet elk zich, die 'n groot-machtig Schijnend'
  En Zijnde wil waarachtig zijn, en schijnen
Wil oppermachtiglijk voor zich en zijne

In-zich-zelfs diepste Ziel-zelf. O, Gij, mijne,
  Mijn eigen Ziel, laat u toch nooit verkwijnend
  Door andrer menschen schijnbre ziel, wegdeinend
Op het fataal getij, uw hoog-schoon-reine,

Door niemand, noch mij-zelf begreep'ne fijnheid
  Verdwijnen doen.... o, Ziel, mijn Ziel, die sterk staat,
Ondanks uw mensch-zijn en uw eigen kleinheid,

Die toch, trotsch op haar diep-inwendge blijheid,
  Weet, dat zij is in zich de reinste vrijheid,
  En dat haar Zijn op aard hoog als een Kerk staat!

CXXXIX.

Ik voelde op eens me, als een klein kindje, liggend
  Op de armen mijner moeder, zingend: »sujah,
  Sujah, mijn kindje!" toen 'k nog slechts een ruw, ja,
Kindje maar was, als kind'ren zijn, die zich en 't

Puur leven niet begrijpen kunnend, duwtje, ah!
  Na duwtje geven, echtlijk niets verrichtend,
  Tot later in hun leven, »halleluja"
Zij zingen in de kerk, hun plicht verrichtend....

Maar die nu hier sta, als een man, hoog-fierlijk
  Tussche' al die menschen, die daar, wan-begrijpend,
  Staan grijpend naar mijn Zijn, — die zijn verdierlijkt

Gansch in zich-zelf, daar zij niet lieten rijpen
  In zich-zelf 't Hooge Mensch-zijn.... Daarom stapt vrij
  Van uw vergulde troontjes, met 'n trap 'r bij!

CXL.

'k Ben maar 'n arm jongetje, door God geholpen,
In het zacht-droevig en woest-wildlijk tevens,
Maar toch geduldig ondergaan zijns Levens,
Dat was een jacht-rit, niet voor menschen, wolven,

Achter me gierend, de gebitten even 's
Wettende gruwlijk tegen mij, bedolven
In mijn verdrietig-zijn om de' ernst des Levens. —
O, die u-zelf onder bestofte stolpen

Zet, om uw kleinlijk mensch-zijn te verbergen,
Omdat gij bang zijt uw diepst zelf te ontblooten,
— Wat trouwens geen echt mensch van u zou vergen

Omdat zij 't wisten reeds sinds lang, — verstooten
Als *gij* zijt door elk mensch, dat nog zich ergren
Kan aan ú, jammerlijk geslacht van dwergen!

CXLI.

Deze Elf 'hoeft niet te buigen haar banieren
  Voor twaalf Graal-ridders op een rij geschaard,
  Want zij is zelf 't Graal, pardon, schraal, gen'raal
Over alle andre wijnen-officieren.

O, gij, die zijt voor 't Mensche-lichaam staal
  En gif gelijklijk, naar des Mensch-zelfs aard,
  O, gij, die 't wint op alle soorten bieren,
— In 't maken 't mensch-zijn tot een stuk metaal —

't Zij porter of brown-stout of bitter-ale,
  Zooals me' in Londen drinkt aan leuke bar-tjes,
  Waar elk goed mensch staat met eenvoud'ge vaêrtjes

  En moedertjes te keuvelen heel simplijk,
Gevoel'g eerbiedigend hun aanzicht rimplijk,
Daar in die menschen niet zit 't Hollandsch vit-veel.

CXLII.

Gij, die quasi-poëtische pretenties
Zijt voor een toekomst, die voor U niet zijn zal, —
Wat ik door-zie, — ik, die uw leelijk klein zal
Neertakelen door mijn waar-puurste essentie;

O, gij, die zijt een wandlende Indolentie
Van slecht-zijn onbeschuldigbaar, o, mal,
Neen, idioot geslacht, dat ligt als kwal,
Verworpen door der Zee onkenbre Intentie, —

Gij allen, die daar gaat, schijnbaar zoo rijk-zwaar,
Met baandren en trompetten en wat krijgs-volk,
Geworven door een schettren valsch-trompetlijk, —

Gaat maar zoo door: gij zult eens op uw lijkbaar
Zien, wie gij waart, en dat dit prachtig rijks-volk
Weet, dat uw leven was een knoeie' ontzetlijk.

CXLIII.

O, gij, die aller-laflijkst complotteert,
  Met woorden niet, met daden niet, bedoeling
  Slechts hebben kunnend in uw vage voeling
Van wat het menschen-wereldje regeert....

Regeert? Ja, hèn wel, maar niet mij, die keert
  Die vuilnis-vaten om, pardon, die woeling
  Vermijden willend voor mij-zelf, tot spoeling
Ze zend ter vat-goot aan de Rijnsche veert.

O, politiek-zijn is ècht politiek-zijn,
  Dat 's politiek voor 't Goede zijn, en eerlijk
  Opstaan tege' alles wat is bruut, oneerlijk,
En nooit kan worde' een heerlijk magnifiek-zijn.

O, die uw diepste zelf compromitteert
  Compleetlijk, word een kind, dat 't Hoogere eert!

CXLIV.

EPIGRAM.

Herman gaat nu studeeren in Dante en de Chemie,
Hij moest liever sturen aan zijn Tante een Colibrie.

CXLV.

O, zoet, zelf-vergenoeglijk kind Couperus,
Dat steeds gingt in valsch-prinslijk pedantisme
Naast uwe Meerderen, en zei: »Wat is me
Dit alles waard, dat zoodje, waar geen heer is,

Die geven kan dat, wat die Oude Gids me
Kan geve' aan roem, — wat zeg 'k? aan mondainisme
Ik, die mij-zelf voel een echt-Haagsche Heros,
Den Haag, dat laat nooit van zich-zelf een veer los

Tege' Amsterdam." — Pardon, 'n Stad, die 's Lands Hart is,
Hart heerlijk-hoog, al wordt het ook verstooten
In schijn door 't Hof zelf, voor wie 't mooglijk Smart is...

Neen nimmer is geweest, ondanks 's Stads Grootte,
Maar moest zijn, daar, in 't Hart van Amsterdam,
't Een lêeg Paleis heeft op den Koninklijken Dam.

CXLVI.

Op-donderend Orakel uit het schijnbaar
Neer-zinkend Nederland, dat gaat al wagglend
Heen naar Zijn-Zelfs Verderf, als gans, die gagglend
Tript op de vuur-plaat gruwelijk, een schijn maar

Van wat eens was, maar worden zal weer, deinbaar
Als Holland, ons Land is door 't steeds verfijnbaar
Diepst Zelf zijns-zelfs, als maar niet schandlijk sjachlend
Een elk dacht, dat eens anders goed het zijn' waar.

O, gij, die wilt Jong-Hollands grootste man zijn,
Wilt en ook kunt, door 't driestelijk zich stellen
Tege' elke slechtheid van het wereldsch wan-zijn,

Waar eigen-machtiglijk elk de' aêr wil stellen
Op een klein terpje, door hem-zelf vertrapbaar.
Maar, gij, groot man, geef gij den sterksten trap maar. —

CXLVII.

Zie naar 't Hart Mijn, daar vlamt een helder vuurtje
  Niet voor mij-zelf, voor hèn slechts die van staal
  Verschijnen durven in hoog-aardschen praal
Vóór mij, die dan wel een verloren uurtje

Hun wijden wil, — totdat ze op eens, brutaal
  Opstaande, zeggen durven: 't was een kuurtje
  Geweest maar, heel plezierig voor een duurtje....
Maar Ik, Groot-meester van lief-Hollands taal

Boven u allen, ik mag niet gedoogen
't Usurpatoren-plebs, dat steeds zich kronklend
Om mijne voeten is geweest, met fonklend'

Oogen, vol haats en nijds, geweest is, pogend
  Mij te verstikken, die, als zwaar-trotsch man,
  Mij-zelf gemaakt heb, tot wat Ik zijn kán.

CXLVIII.

Geen tranen zullen op mijn graf-steê vallen,
Maar lachen onderdrukt-half, of zacht-luid,
En vele menschen zullen vuisten ballen
Tegen dit mensch, dat dán niets meer beduidt.

Zij zullen elkaar aanstoote' in zacht mallen
Om mij, arm mensch, die sprak zóo hooglijk-luid
In 't Leven Mijn, die leefde van geluid
Alleen, en van veel opstaan, na veel vallen.

O, 't Leven is éëne Melancholie
Van veel verlangen en veel krijgen, om weer
Te grijpen naar het aller-onverkrijgbaarst,

Hoog in de wolken zweemend, onbereikbaarst
Geluk. Geluk? O, Mensch, wat zijt gij dom weer:
Heel 't Leven is Eén reine Melodie.

CXLIX.

O, Mijn lief leven, zult gij waarlijk enden,
O, mijn arm lichaam, zult gij zijn een lijk,
Tot 't is den monstren in gedaant' gelijk,
Waar 't levend Wezen zich van af moet wenden,

Al had het nòg geliefd zoo inniglijk
In 't vroolijk licht hierboven, wat het kende,
Of wilde zien in u, lief heerelijk, —
Wat zal op 't eind de goede God u zenden,

Voor al uw daaglijksch werk en staêge ellende?
Vernietiging uws levens en koud rusten,
Op 't leed uws levens willeloos braveerend?

Of zult gij weerzien allen, die u kenden,
En stil u goed waren, en nu, bewusten,
Zitte' in Gods Licht, verheerlijkt triompheerend?

CL.

De Heer hoort niet 't gebed der huichelacht'gen,
Die slaan aan 't bidden, om iets te verkrijgen,
Of zij niet zelf eerst naarstig moesten tijgen
Aan t werk, hun opgelegd, door den Almacht'gen

God-zelf, Die niet den zwakken, maar den prachtgen,
Schijn-prachtgen, slaat, na heel veel goedlijk dreigen:
Slechts wie zich eerlijk voor Zijn Aanzicht nijgen
Zal Hij met zijnen Hoogen Wil bekracht'gen.

O, volk van Neêrland, wilt gij dan niet weten,
Dat goede menschen slechts het kroon-goud dragen
En purpren mantel van het zuiver mensch-zijn,

Maar dat de slechten worden opgevreten
Door hun geweten, dat hen vaak doet vragen:
(Neen, konde 't slechts!) »Ach! Zoude ik wel een mensch zijn?"

CLI.

O, Menschjes klein, die tegen 't mensch–zijn aanschreeuwt,
Als waar 't puur mensch-zijn maar 'n gewoon afreeknen,
Slimlijk en bazig, met wie niets beteeknen
Zouden dan die, tot wie men door een raam schreeuwt,

Dat men niets noodig heeft. O, wie een vaan heeft
Groot-vorstlijk hoog, waar hij zich zelf met teeknen
Van roem beglorieën mee kan! O, schaam-beeft,
Gij, allen, die niets kunt dan laf bereeknen!

Ik heb geleerd dees weerld en haar slecht' menschjes
Doorziend-te-weze', en blijven een sterk man,
Die doet, wat moet, en hij niet laten kan.

Neen, menschen, menschjes.... menschjes niet, maar drensjes
Om wat in Hooger Hand ligt, wilt een eerlijk
En needrig dienaar zijn van God hóóg-heerlijk!

CLIV.

Wet-houder-leerling naast den achtbren Bunk,
  Gij meent een heer te zijn met hoogen hoed op,
  Die tegen 's Levens Goddelijken Vloed op
Te staan poogt, mannekijn vol eigen-dunk!

Ja, ja, gij zijt een mannetje vol dunk
  Van uw klein pietrig zelfje. 'k Zal een voet op
  Uw kleine kopje zetten... dat 'k een roede op
U kon neerklettren doen, o eigendunk-

lijk vuil, en laflijk-usurpeerend Mofje,
  Dat winkel-dienen moest in ons Sterk Huis,
  Ons Land, dat is als een besteedling-huis,

Goedig, groot-moedig voor uw volk.... Wat bof je!
  Gij dor barbaartj', hier heelemaal niet thuis,
  Gij, met uw hoed op, voor Mevrouw Versluys.

CLV.

De Koo's ziel — als die is, — is als een kuikentje,
  Dat knusjes zit in 't venster-bankje buiten,
  En onbeschaamdlijkjes pikt op de ruiten,
Net als een muschje doet, dat pikt, en, ruiken 't je?

Niets hebben mag als hoogstens een beschuitje en
  Wat vliegjes, roekeloos zich gooiend buiten,
  Net als gij-zelf, uit zich-zelf, nog-maals, ruiken 't je?
O, gij verfonfaaid door u-zelf uilskuikentje, —

Om dan te vliegen naar zijn vogel-volkje,
  Al-door maar neurieënd in waanwijs weten,
  Van wat dit is en dàt is, troebel kolkje

  Van in-verwaand begeeren. Ga eens meten
U-zelf met óns-zelf. O, gij weet, de Kootje,
Niet, dat gij zijt stijf-breekbaar als een strootje.

CLVI.

O, goede keerl, die u laat staêg bedeuken
  Door 't plebs, dat 's in uw ingewanden woelend
  Met gier'ge handen, wijl zij gansch niets voelend
Van uw goed zelf, toch steeds maar willen beuken

Op uw Zelf magnifiek, dat flink en eerlijk
  Gaat door de wereld, zonder een'ge breuk en
  Scheur te slaan willen in het godlijk-heerlijk
Leven, dat toont ons steeds eens Gods hoog-leuke

— Voor ons arm' menschjens, die zoo moeten denken —
  Ontastbare Oppermacht, Die eeuwig zittend
  In 't Licht, ziet al der menschheid daên, en wenkend

Soms met De Hand is, *Zijn* Hand, 't Al bezittend.
  O, Laat geen mensch zijn de' anderen bevittend,
  En geen waarachtig mensch 't Waaracht'ge krenkend!

CLVII.

O, die u dichter waandet, omdat gij
  MIJ kennen leerdet, die u hoog-volvaardig
  Leerde begrijpen, wat den dichter waardig
Was, en nog altijd is, en steeds zoo zij.

Gij, thans gevall'ne, van uw waarlijk-aardig
  Wèl, maar kunstmatig, want door mij vervaardigd,
  Stevig omhoog getrokken toor'ntje, blij,
Dat gij daar zitten mocht, kindje Verweij!

Gij, die zijt *niet* poëet, maar duitjes-tellend,
  Die dacht in Holland hier te zijn vervaarlijk,
  Een ieglijk 't naadje van de kous vertellend,

Dichter bij Gods genâ, maar die, stipt-waarlijk,
  In u-zelf zijt slechts burgermann'tje, rakkertje...
  Zeg, klopt nog in uw borst een klein heusch wekkertje?

CLVIII.

O, Menschjes klein, 'k wou zoo graag bij u zijn,
U krieblen, hand-schoen aan, aan viez' voet-teentjes
Van uw vuil zelf, dat zelfs niet kunt uw scheentjes
Wassche' in 't frissche morgen-water, — o, gij,

Licht van den vloer eens op uw zware beentjes,
En laat mij vroolijk eens zoo Hollandsch-vrij
En blij eens met u rond-dansen. Neen, gij
Leef' liever zelven allen op uw eentjes,

Dan dat gij doorgaat met elkaar te knoeien
Over wat dingetjes, die gij bedachtet,
Die 't in-u-zelf-elkander-te-verfoeien,

Maar te flikflooien, dacht het Mensch-op-Aard zijn....
Gij, die u beurtlings tege' elkaar op wacht zet,
Wàt, dunkt u, zou zoo'n leventje wel waard zijn?

CLIX.

Oh, le doux bonheur d'être une fois sage,
Sage et puis d'une volonté suprême
De règner, moi, Roi seul, dans un extrême
Moment de vouloir et de pouvoir, Mage

Inconscient, tout blanc, qui de lui-même
Tire son sort superbe, quoique rage
Autour de lui l'inéluctable orage....
Inéluctable? oh non, sinon que blême

Moi-méme, je me perdrais dans la crainte
Des hommes et des choses, de ce monde
Terriblement infâme.... o, Tas immonde

En ce beau monde, qu'il veut perdre et puis
Savoir ne voudra jamais que je suis,
Pauvre moi, suis l'Universelle Plainte.

CLX.

Elk kloppen van mijn bloed is een gebed,
  Wanneer 'k de handen samen-vouwend smeeke
  Om één, Onkenbaar Wezen, — één, één teeken
Van U, mijn God, mijn Eéngen Heer, Die let

Op elke daad, gedachte of woord.... O, Het
  Aller-aller-onkenbaarst Zijn, die 't weeke
  Bewegen mijner ziel hebt doorgekeken,
Hoe het zich-zelf in zich-zelf steeds verzet, —

O, God, mijn God, Gij zijt wel gansch-almachtig,
  Schoon 'k niet begrijp, hoe 't slechte kan op de aard zijn....
  Maar Gij zijt God, God-zelf, voor Wien ik, krachtig

Mensch, door Uw Wil, deemoedig buig in prachtig
  Vernederen mijns-zelfs in diep-vervaard zijn....
  O! 't echte Slechte nimmer kan iets waard zijn!

CLXI.

God, Die mijn Diepste ziel ziet, wees weldadig
  Voor dit uw arm kind, dat maar steeds geslagen
  Wordt door klein' menschjes en hun' ijdlijk plagen....
O, God, mijn God, wees dees mijn ziel genadig!

Zie, 'k gaf mijn hart den menschen, 'k zei: verzadig
  U aan mijn rooden bloed-stroom met stil knagen,
  'k Kan alles, álles wat gij doet, verdragen,
Aandoen wilt mij, die was mij-zelf gestadig

Kastijdend hard, in innigst-diep verneêren
  Mijns trotschen Zelfs, dat voor geen mensch wil buigen,
Daar DAT NIET KAN, wijl 'k U alleen vereeren
  U, God, mijn God, vermag in vroom getuigen.

O, 'k weet zoo wel, zij zijn een Aardsche Luister,
Ik slechts een snikkend wicht in 't eenzaam duister.

CLXII.

IN MEMORIAM.

A. d. R.—K.

obiit 1873.

Vrouw grandiöos, die waart me een wonder, heerlijk,
In 't ver Verlèen, toen ik, nog maar een kindje,
Tè beven zat op 't flauwelijkste windje
Van menschelijke kwaad- of goedheid, zeerlijk

Geplaagd door menschjes, die mij ruw, — mij, deerlijk,
Diep-voelend kind, — behandelden, mij, kindje,
O, doodlijk eenzaam, al te arm, àl te arm kindje,
Dat toch zich zelf voelde in zich zelf zoo heerlijk.

O, sinds zoo lang reeds doode vrouw, die mij
Hielpt in mijn klein ellendig-doodsch bestaantje,
Vaak met een zak vol koekjes, dat ik blij

Afveegde 't allerlaatst-verkropte traantje,
En dan ging vroolijk zingen in de huisgang,
Door wat ik voelde....
O, 't Leven is een Kruisgang!

CLXIII.

O, Pieter Lodewijk, gij vriendlijk gastje,
  Die ook wel kúnt zijn gastheer zeer waardeerlijk
  Met kippetjes na, ossevleesch, flink teêrlijk,
En kreeften-sla, die had alleen..... een bastje,

Ik zeg niet hard, maar toch benauwend deerlijk
  Mijn menschelijke maag, dat 't was, als was 't je
  Er om te doen geweest, ofschoon 't niet past' je,
Mijn Ik te brengen in een toestand zeerlijk

Van zijn diepst zelf te moeten geven buiten
  Zich-zelf (wat ik hier zeg, is gansch lichaamlijk,
    Maar menschen zullen zeggen: wees betaamlijk),

    O, Pieter Lodewijk, ik zeg u: sluiten
  We een trouwen bond tege' alles, wat aantasten
Wil úw diepst Zijn, en mijn aanstaande lasten.

CLXIV.

O, het tranen-vergieten is geen zonde,
  Gepleegd aan 's werelds mooi-somber voortglijden
  Zacht door den eindeloozen gang der tijden....
O, wie nog tranen; tranen vergieten konde,

Hij zou de wreede, wreede wonde op wonde,
  Die dorsten menschjes in het hart te snijden
  Hem, die wilde allen in zich zelf verblijden,
Heelen door tranen. Tranen Zijn Geen Zonde.

Want wat zijn tranen, tranen als een teerheid,
  Hoog-heerlijk in zich zelf gebrokene emotie,
  Als 't mannen-lijf niet langer kan hoog-trotsch zijn?

O, Laat ons allen vallen in devotie,
  Als Iets, wat grandiöoslijk-week ter-nêer-leit....
  Een mensch kan nooit, maar wou toch wel een Rots zijn.

CLXV.

O, Dood-zijn, liggend in een kist, verterend
  Langzaampjes aan, o, eeuwig-eenzaam stom
Klein koud gelaat, op 't wit kussentje, keerend,
  Schoon 't Liefste u smeeken zoude, u nooit meer om....

O, Menschdom, dat niet wil blijven stil leerend
  Van Uw-Zelfs innerlijkste Zelf, o, dom,
  O, Dom ja, daar ge u-zelf verneerend, krom
Moest buigen voor 't groot Zijn, dit Al beheerend.

Een mensch-leven is een zacht sterven gaande
  Naar 't groot geheim, waarvoor elk wezen beeft,
Den dood, een grijns, die goedig steeds blijft slaande,

  Omdat de dood weet, dat een ziel niet beeft
Voor 't hoog-klaar triomfantelijkst Aanstaande....
  Daar al wat leeft, waarachtig-eeuwig leeft.

CLXVI.

Oh, oh, mon Dieu, oh les pleurs qui ruissellent
A force d'une douce, farouche extase,
Lelong de mon pauvre visage, image
De ma toute pauvre âme, telle quelle,

Ame petite, voulant être belle,
Quoique autour d'elle retonne l'orage
Etincelant en éclairs. Oh, sois sage,
Ame petite, ouï, mais vraiment belle,

Chère âme, mon amie solitaire
De la quelle, oh quelle! je sais puiser,
Moi puiser sais la seule pure et claire

Et l'éternelle en soi-même, lumière....
O, pauvre âme qui de toi-même sais
La vraie et pure sincérité sévère.

CLXVII.

O, zwaar-eentonige, gij valsch, Moorsch Vorstje,
Dat ferm zit op 't belachelijkste troontje....
Pas op, daár gaat 't, uw waggelende kroontje
Valt van uw kopje, och, kereltje, wat dorst je

IJdlijkjes je verheffen op één toontje,
Om schijnen wat gij niet zijt, ridderborstje
Schijnbaar, daar gij niet zijt dan een hansworstje....
O, fierlijk om u blikkend, gij gewoontje,

Denkt uw klein-menschje-zijn te zijn het echt-zijn
Van 't mensch-geslacht, groot-heerlijk in zijn hoog-doen,
Maar dat, vóór alles, moet manlijk-oprecht zijn....
O, gij, die haakt naar uiterlijke roempjes,
Neen, doempjes.... Want geen mensch-kind zal omhoog spoen,
Dan wie 't al-godlijk voelt in zeed'ge bloempjes.

CLXVIII.

O, door het Leven niet, maar uit u-zelven
  Bedorven volk, want 't Leven-zelf bederft niets,
  'k Zeg tot u allen: Kinderen, gij derft iets,
Waardoor ge u-zelf kunt d' Eeuwgen Afgrond delven.

Gij moet gelooven *dit*: (O, ik verwerf niets
  Door 't woord mijn, niet van Menschen noch God zelven.
  Ik doe 't slechts, wijl 'k niet wilde, dat ten Elven-
der Uur gij u zoudt werpen in een Zelf-Niets.)

Ik zeg U alle' ootmoediglijk, devootlijk,
  Maar met een wil, alleen door God's wil breekbaar:
  Daar Is een God, schoon wij niet weten *Wie* 't is.

Ik zeg U, 'k ben geen man, zwakjes-bigotlijk,
  Noch door de dingen van dit Leven breekbaar:
  Ik zeg slechts: Daar 's een God, en *Die* Is, *Die* Is.

CLXIX.

Klein, koud kindjen in uw houten doos
Ligt ge, o, dood, beklagenswaardig menschje....
Heel uw leven was zoo noodeloos,
Daar niet één enkel, waarachtig wenschje

Kon stijgen op in uw broos hoofd, dat boos
Was onbewustlijk altijd, arm, lief drensje,
Om 't zinken van uw groot geslacht, dat, voos
In zich, schrijdt voort in vorstlijke impotentie.

O, ondanks al, goed onvergeetlijk mannetje,
't Is lang geleden, dat ik bij u zat,
En sprak, en dronk wat rhummetjes en biertjes....

O, Jozef, die door 't Zijn staptet zoo fiertjes,
Alsof ge 't Leven in echte erfpacht hadt,
Uw Zijn was een verkeerdlijk-getuigd spannetje....

CLXX.

IN MEMORIAM.

Dàt was een lief mensch, dien wij nimmer zullen
Terug-zien, stervende als hij is geweest
Heel ver van wat hij lief-had, als een beest
Gezeuld in 't eerlijk graf zijn, dat met mullen

Plof zacht viel op zijn trouwe hoofd, het rulle
Zand, dat's der doode' allerlaatst aardsche feest.
O, 't dood-stil graf, dat nooit weet wat geweest
Is 't arm mensch-lijf, dat kan zoo'n grafje vullen.

O, Vincent, die zijt altijd goed gebleven
In 't arme leven dijn, krachtens 't zoet-rijp
Bloeien alóm op van uw bloem-zacht leven,

Daar ùw weerld om u zei, o, grijp maar, grijp!
Waar gij niet kondt, daar gij niet woudt, o, rijp,
Zacht mensch, die kòn niet aan dees aarde kleven....

CLXXI.

Klinkende, klinkende en altijd-door klinkende,
Klinkende in mijn oore', o, trompetten steeds statig,
Door zuilen-rij klinkende grootsch-plechtstatig
Mijner Ziel Orgel, mat-glinsterend-blinkende

Orgel in 't hoog kerk-ruim stervende, krinkende,
En dán weer òp-klinkende, breed-nalatig
Tonen uit-gevende, matiglijk-statig,
En dof uitdreunende zinkende, zinkende,

Dan weer op-neuriënd in glas-heldre akkoorden,
Hoog boven 't steunend sombren van der ziel smart,
Dat zelden zielen voelden, schoon zij 't hoorden.

O, zangen, menschen-zangen zijn als woorden,
IJdlijk, ijdlijk gesproke'. O, zij geen ziel hard.... !
Der ziele diepst muziek snakt staêg naar woorden....

CLXXII.

Gelooven doe ik niets als slechts in mijns
Diepst innerlijken voelens droeve kleenheid,
Die, stil-geduldig, als een kind, zich heenbreidt,
Wegschuilend banglijk, boordevol gekwijns....

Ja, tòch.... zacht-aarzlend in God-zelf, die zijns
Aloppermachtgen Troost-wils stil geween leit
In mij, arm kind, dat niets dan iets heel reins
Kan stellen tegen-òp àl die gemeenheid

Van 's dwazen menschdoms aller-domst en kleinst
Gedoe met praten, handlen, alsof 't fijnst
Van al, mijn Ziel, slechts als een lastge steen leit

Op hunnen weg, waarvoor geen sterfling deinst,
Maar dien hij trapt steeds, tot' hij stapvoets heenrijdt
Naar waar elk mensch eens als een koud gebeent' leit.

CLXXIII.

Goedige Herman, die van 't heele Leven
  Niets kunt begrijpen, wijl gij *niet* goed zijt,
  Niet door uw kindsche zelf, maar wijl ge altijd
Wildet met kleineren dan gij saam-streven,

Die gij veracht, gij-zelf hebt het gezeid
  Mij-zelf, die, met een zachten glimlach even,
  U niet gelooven konde, maar toch blijd
Meende te zien in U een mensch, die weven

Voort kon aan 't werk onzer Literatuur,
  Kòn, als hij wilde, zijn klein Ik vergetend,
  Doen, wat hij waarlijk móest doen, net als broer zei.

  Maar gij, gij wildet niet, daar uw natuur
  Is 'n koud-eerzucht'ge, door u-zelf geketend
Nietsje, dat breekt niet, rekt slechts als een snoer zij.

CLXXIV.

O, Gij, verkrachter van veel vrouwen-zielen,
  Die gij, Ellendling, wildet, wellicht kóndt
  Verknoeien, daar gij met uw vuilen mond
Besabb'len kondt der vrouwen willend knielen

Voor 't waarlijk man-zijn, vrouwen, die wel wielen
  Kunnen om 't man-zijn, zoo niet DIE man zond
  Zijn vorstelijken wil, in 't dartel krielen
Dier vrouwen, draaiende ijdellijk in 't rond,

Omdat, bijna, geen vrouw de macht heeft te uiten
Haar innerlijkste Zelf dien mannen bruut,
Bruut, wijl haar al-allerdiepst Zelf valt buiten

't Begrip der mannen, schijnbaar-absoluut....
Want slechts echt Voelen, ondefiniëerbaar,
Heerscht op dees Wereld, door Rede onbeheerbaar.